

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. szám, földszint (Arany Elka-hékház). — Telefon: 113 (7 mellék-állomással). Szerkesztéseni hivatalos órák délután 3—7-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

(Arany Elka hékház) főlemezlet. Telefon: 113 (7 mellékállomással). — Hivatalos órák: reggel 8 órától este 8 óráig. Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. szám.

A közhivatalok elpártosodása és a közérdek

Aggasztó jelenség, hogy a magyar közigazgatásban általában az állam és köz ügyeinek vitelére mindjobban beleveszi magát a napi pártpolitika. Szinte úgy néz ki a dolog, hogy a pártok mindenél előbbvaló lett. A tagtoborzás a közalkalmazottak körében hallatlan arányokat ért el. Szép szóval, ígéretesekkel, ha kell, fenyegetésekkel folyik ez a tagtoborzás. Még valahogyan érthető volt a dolog a választás előtt, de a jelek arra vallanak, hogy ez az egészségtelen folyamat tovább tart, sőt terjedelmesedik.

Debrecenben is számtalan jelet látjuk annak, hogy szinte minden kérdést háttérbe szorít a közületnél a politizálás a tagtoborzás és a pártok hajszolása. Úgy fest a helyzet, hogy szinte az a legfontosabb: ki milyen pártba tartozik, a többi nem lényeges. Nem fontos a szakértelem a szaktudás, a rátermettség, a lelkiismeretesség, munkakészség és általában azok a tényezők, amelyek pedig a mi véleményünk szerint a legfontosabb szempontok valamelyik dologozó ember értékelésénél. Szinte groteszk ez a helyzet, amire legjellemzőbb a következő kis eset. A multheti nagy szélvihar a parlament oldalkapuján kilépő képviselőt odavágta a falhoz. — A balesetet hírül vitték a folyosóra, ahol egyszerre három is azt kérdezték: Milyen párti? Szóval nem a személy, nem a baleset, nem az első segély a fontos, hanem a pártállás.

Szűkebb pártkörökben, Debrecenben is számos jelet látjuk a pártok hajszolásának és az ebből folyó egészségtelen állapotoknak. Hajdu vármegye közgyűlésén egész délelőtt azon vitalkoztak, hogy milyen párti az alispán, milyen körülmények között lépett át egyik pártból a másikba; volt-e reverzális stb., stb. És már aig jutott idő az égető kérdések megtárgyalására és olyan „csékélyeségek” megbeszélésére, mint a vetőmaghiány, a falu téli tüzelője, a súlyos közellátási helyzet és így tovább. Sajnos, a közigazgatás sok helyütt pártvillongásban éli ki magát és vajmi kevés idő jut a közérdeklő ügyek alapos megfontolására. Itt van a Világítási Vállalat igazgatói állásának betöltése, mely már évek óta húzódik. Itt is a pártvillongás szólt bele a dolgokba, elodázva a kérdés megoldását. De még számtalan példát lehetne felhozni közhivataloknál, üzemeknél és sok más helyen a helyzet esetelesére.

Megha a közigazgatás kívüli területeket lép el a túlpolitizálás hulláma, nem lehetne ellene sok szót emelni, azonban a köz aránnumain már veszélyessé válik ez a bizonyos túlpolitizálás és pártok hajszolása. Attól lehet tartani, hogy a közigazgatás teljesen elpártosodik. És ez így van nemcsak magánál a közigazgatásnál, hanem közüzemeknél is. Márpedig maga a szó, hogy közalkalmazott, világosan jelzi, hogy a köznek az alkalmazottja, nem pedig egyik vagy másik pártjának. A másik oldal pedig a dolgoznak, hogy

a közalkalmazottak rengeteg idejét elpazarolja, sok esetben idejeit felőrli a pártoskodás, a tagtoborzás, a tepelődés, hogy melyik pártba iratkozzon be, vagy az a hajszá, amelynek ki van téve, ha egyik pártból a másikba, illetve nem akar belépni egyikbe vagy másikba.

Eppen ideje, hogy figyelmeztünk arra a veszélyre, mely ezekkel a jelenségekkel jár. Ha így megy tovább, megérjük, hogy egyes pártok kivételzett területre lesz egyik vagy másik hivatal és közüzem. Már pedig a pártok, a pártok nem szolgálhatják maradéktalanul a politikai tekintetben sokrétű köz ügyeit.

A reakciós idők egyik legviszszatasztóbb jelensége volt, hogy szabad vadászterületek tartotta a közalkalmazottak táborát és megkövetelte, hogy a mindenkori kormánypartot szolgálják. Nemzeti tragédiáknak jó részben elősegítője volt az, hogy a gerincet kiirtották a társadalomból s többek között a hivatalnokai karból. A demokrácia előnye közé tartozik, hogy hátrán valthatja mindezek meggyőzését, a magyar köztisztviselői kar éppen ezért üdvözölte örömmel a demokrácia hajnalhasadását. — Viszont biztosítani kell, hogy a demokrácia áldásaiban a valóságban is részesüljenek és ne legyenek kizárva folytonos pártpolitikai raklatásnak. Ez a közérdekben is kívánatos, mert hiszen, csak így tudják ellátni feladatukat.

Fontos szempont az is, hogy a közigazgatás, ne legyen kizárva a pártmozgások állandó hullámzásának, mert hiszen, hova vezetne az, hogy minden változás, amely a pártok számarányában történik, kihatással lenne a közalkalmazottak egzisztenciájára és munkájára. Ma, amikor tíz párt van Magyarországon, hová vezetne az, hogy e tíz párt között helyongalra állandóan a magyar tisztviselői kar.

A lelkiismereti szabadság biztosítása elsődrendű követelmény a demokráciában. Ezt a szabadságot biztosítani kell a legteljesebb mértékben a magyar közalkalmazottaknak — Mentesíteni kell őket a napi politika túlzott beavatkozásától a pártok által történő befolyásolástól. Ki kell adni a jelszót: ki a pártpolitikával a hivatalokból és a közüzemből! Az igenis, elsődrendű követelmény, hogy a magyar demokrácia hűséges szolgálója legyen a magyar közalkalmazott, de ennek a demokráciának keretén belül teljes szabadságot élvezzen és ne tegyenek erőszakkal lelkiismeretén, vagy meggyőződésén egyik oldalról sem.

A pártpolitikát szűkíteni kell azokról a területekről, ahol a köz ügyeit intézik. Még emlékszünk azokra a szomorú időkre, mikor a MÉP- vagy NEP-jelvényes tisztviselők intézték azokat az ügyeit kedvezően, akik hasonlóképpen MÉP- vagy NEP-jelvényesek voltak be a hivatalokba, mikor teljesen pártok szerinti történt minden. — Hála

Braziliában megtámadták a szovjet nagykövetség tisztviselőit A szovjet kormány ellenintézkedéseket tett

Moszkva, okt. 25. A brazil fasizta újabb támadást követelt el a rio de janeiroi szovjet nagykövetség ellen. Amikor a szovjet nagykövetség két tisztviselője, családjuk kíséretében kilépett a nagykövetség épületéből, fasiszta bandák kövekkel támadták rájuk. A brazil rendőrség hallgatlagosan támogatja a fasisztákat. A támadás következtében a követég egyik tisztviselőjének 5 éves gyermeke meg-

sérült. (MTI) A moszkvai rádió jelenti: Tekintettel arra, hogy a rio de janeiroi szovjet nagykövetség tagjait újabb atrocitások érték, a szovjet kormány mindaddig nem ad kizetési engedélyt a moszkvai volt brazil követség tagjainak, amíg nem kap kellő biztosítékokat a rio de janeiroi szovjet diplomaták biztonságára. (MTI) Rio de Janeiroból jelentik: A brazil kancelláriátus csupán

abban az esetben engedélyezi a szovjet diplomaták elutazását, ha megkapja az amerikai nagykövetség közbenjárásával, amely foglalkozik az ügyel, a biztosítékokat, hogy a braziliai diplomaták ugyanakkor elhagyják a Szovjetunió területét. A diplomáciai testület hat tagján kívül 32 tisztviselőnek kell elhagynia Braziliát.

Nagy vita az UNO-ban a háborús uszításról Truman elnök rádióbeszédében 642 millió dollár külföldi segélyről, Francia-, és Olaszországról szólt

Az Egyesült Nemzetek politikai bizottságában a török kiküldött azzal vadolta a szovjet sájtót és rádiót, hogy a törököket egymás ellen uszítja és hogy beavatkoznak Törökország területébe. Az ukrán delegátus kijelentette, hogy a török kiküldött beszede kísérlet volt a háborús uszítás problémájának összezavarására. Az újdelvidi megbízott szerint a Szovjetunió a szovjet politikával szemben való minden ellenzést háborús uszításnak nevez. A jugoszláv kiküldött azt mondta, hogy véleménye szerint az amerikai nép békét akar, de a háborús uszítók arról akarják meggyőzni az amerikai népet, hogy szükség van a Szovjet elleni háborúra. A görög, a kínai és a svéd megbízott, ellenezte a szovjet javaslatot. A francia kiküldött javasolta, hogy a háborús uszítás kérdését utalják a hirközlés szabadságáról a jövő évben tartandó értekezlet elé. — Híjjenek el minden olyan megnyilvánulást és propagandát, amely alkalmas arra, hogy a világbeke ellen irányuló fenyegetéseket provokáljon, vagy bántóison. Viszszájj bírálta a háborús uszítás kérdésével kapcsolatban az amerikai sajtót. — Churchhill, Düllest és Lymest. Hangoztatta, hogy egyedül a szovjet javaslat teszi lehetővé, hogy véget vessenek az egyes országokban a sajtó háborús híverésének. Ennek a javaslatnak értelmében ugyanis a háborús uszítokat börtönbe lehetne vetni.

TRUMAN ELNÖK pénteken este rádióbeszédében Istennek ezek az idők elmúltak, most a magyar demokrácia teremtse meg a hivatalok és közüzemek mentességét a pártok befolyásától. Merjük állítani, hogy a közhivatalok funkcionálása sokkal zavartalanabb, sokkal eredményesebb lesz, ha nem szól bele a közalkalmazottak életébe nap, mint nap, a pártpolitika és a közalkalmazottak mindenféle zaklatás nélkül, egyedül hivatásuknak szentelhetik életüket. Intézkedni kell a pártpolitikai mentességét a közhivatalok és közüzemek szá-

ma. Reméljük, hogy egyetlen demokratikus pártnak sem lenne ez ellen kifogása; hiszen a demokratikus fellegés kizárja az erőszakos tagtoborzást és az emberek lelkiismereti szabadságának korlátozását. Megha egy kicsit merészen hangzik is, de fel kell vetni azt a gondolatot, hogyha másképpen nem lehet kívül rokeszteni a pártpolitikát a hivatalok küszöbén, akkor meg kell fontolni messzebbmenő módok lehetőségét. Ilyen volna annak elültése, hogy közalkalmazott pártok tagja lehessen; természetesen, nem

Alex S. Panyuskin lett a Szovjetunió új washingtoni nagykövete. Az új szovjet nagykövét a legnagyobb szovjet kitüntetésnek, a Lenin-rendnek a tulajdonosa. A BAJOR TÖRVÉNYHOZÁS hosszú vita után elfogadta a szociáldemokrata pártiak azt a törvényjavaslatát, hogy a jövőben egyetlen német állampolgár, vagy állampolgári jogokkal rendelkező lakos sem kötelező háborúban tényleges, vagy tartalékos katonai szolgálatra akarat ellenére. Hány bankot államosítanak? A minisztertanács elfogadta a javaslatot A kormány tagjai pénteken minisztertanácsra ültek össze. Naprend előtt Antos István p. ú. államtitkár tájékoztatta a minisztertanácsot a Moszkvában folyó pénzügyi tárgyalásokról. A tárgyalások befejezés előtt állanak. A pénzügyminiszter betérjeszette a bankok államosításáról szóló törvényjavaslatot, melyet a minisztertanács elfogadott. A külügyminiszter előterjesztésére hozzájárult a minisztertanács a varsói és a szófiai követi állások betöltéséhez. Még mindig nem szűntek meg a véleménykülönbségek, hogy valamennyi, a Pénzügyi Központ első kurtájába tartozó bankot, számszerint tizenháromat államosítsák-e, avagy azoknak csak egy részét. Tudvalevőleg volt olyan el-

Szigethy Gyula, Vasúti arcképes igazolvány képek HORVÁTH, Szentgyörgy utca 1/a.

Keddtől estenként 7 órakor az Arany Bika nagytermében
 — minden idők legnagyobb mágusának kétórás varázsvéje. —
 Jegyek elővételben 2 forinttól válthatók délelőtt 10-12, délután 4-6 óra között a Bika
 halljában. Előadások napján délután 4 órától végig.

KARLINI

gondolás, amely a Nemzeti Bankon kívül csak két nagybankot akart államosítani, egy másik javaslatot öt nagybank államosítását tartotta célravezetőnek, míg a szociáldemokrata miniszterek kitarítottak a párt álláspontja mellett, hogy mind a 12 nagybankot államosítsák. Végül az eredeti

szövegében fogadták el a törvényjavaslatot, amely szerint tízezer nagybankot államosítandó, azonban azzal a fenntartással, hogy végeredményben az országgyűlés pénzügyi bizottsága fogja ezt a kérdést és az államosításával kapcsolatos részletek kérdését egyrészt is eldönteni.

A kisiparosok sérelmei az iparügyi minisztérium IPOK napján

Az iparügyi minisztérium által rendezett októberi IPOK-napon Gesztosi Jenő országgyűlési képviselő az IPOK miniszteri biztosa a közműves iparosság sérelmeiként szövegelt, hogy a belügyminisztérium egyre gyakoribbára osztja fel a jól működő iparosköröket.

Bán Antal miniszter válaszában közölte, hogy intervenciójánál fog a belügyminisztérium, hogy a megosztott iparoskörök ügyét igazságosan osszák szét és ne csupán egyes kiváltságosok jussanak munkához. Bán Antal iparügyi miniszter az ankét végén megállapította, hogy az ország gazdasági helyzetében mind nagyobb javulás tapasztalható.

Erdekes jelenség, hogy míg Magyarországon 30 éven át az úgynevezett agrárrolló miatt hangzottak el súlyos panaszok, ma már az a helyzet, hogy az iparicikkek árának mérséklése számos tekintetben ipari ollót eredményezett, vagyis azt, hogy az iparicikkek sok esetben aránylag olcsóbbak a mezőgazdasági cikkekénél. Mindenesetre az iparügyi minisztérium továbbra is egyik legfőbb feladatának tekinti, hogy a közműves iparosságot kellő mennyiségben lássa el nyersanyaggal és hogy a gazdasági élet minden területén elősegítse a kisipar munkalehetőségeinek biztosítását és a kisiparosság egzisztenciájának védelmét.

Ezúttal szövegelt a kisiparosok hitelkijáratásának elakadását, Bán Antal miniszter megígerte, azon lesz, hogy valóban fontos célt szolgáló kisipari hitelek a jövőben újra megindulhassanak.

Az ankét további során kiderült, hogy a talpalásti utalványrendszer nem vált be, mert a kiadott hárommillió utalványból egymilliót váltottak be, ezért a kisiparosság kéri a régi rendszer visszaállítását, vagyis azt, hogy a cipészek s eszményiek az Ipari Minisztérium keretén belül arányosan jussanak nyersanyaghoz. — A további kérdés az volt, hogy a típuslábellen termelésben a kisiparosok minél nagyobb arányban részesüljenek. A miniszter válaszában közölte, hogy a gyakorlatilag be nem vált talpalásti utalványrendszer gyakorlatilag jobb rendszerrel kell helyettesíteni. Az építőiparosok képviselői

felpanasztolták, hogy a kisipari kollektív szerződés hiánya súlyos bizonytalanságot teremt úgy a vállalkozók, mint a munkavállalók körében. Fodor L. o. főnök kijelentette, hogy az IPOK által elkészített kollektív szerződést döntés végéig az Országos Munkabérmegállapító Bizottsághoz terjesztették fel.

A kisiparosság egyik vezetője ezután azt kérte, hogy a közmunkákat a vállalkozók között igazságosan osszák szét és ne csupán egyes kiváltságosok jussanak munkához. Bán Antal iparügyi miniszter az ankét végén megállapította, hogy az ország gazdasági helyzetében mind nagyobb javulás tapasztalható.

Erdekes jelenség, hogy míg Magyarországon 30 éven át az úgynevezett agrárrolló miatt hangzottak el súlyos panaszok, ma már az a helyzet, hogy az iparicikkek árának mérséklése számos tekintetben ipari ollót eredményezett, vagyis azt, hogy az iparicikkek sok esetben aránylag olcsóbbak a mezőgazdasági cikkekénél. Mindenesetre az iparügyi minisztérium továbbra is egyik legfőbb feladatának tekinti, hogy a közműves iparosságot kellő mennyiségben lássa el nyersanyaggal és hogy a gazdasági élet minden területén elősegítse a kisipar munkalehetőségeinek biztosítását és a kisiparosság egzisztenciájának védelmét.

Ezúttal szövegelt a kisiparosok hitelkijáratásának elakadását, Bán Antal miniszter megígerte, azon lesz, hogy valóban fontos célt szolgáló kisipari hitelek a jövőben újra megindulhassanak.

Az ankét további során kiderült, hogy a talpalásti utalványrendszer nem vált be, mert a kiadott hárommillió utalványból egymilliót váltottak be, ezért a kisiparosság kéri a régi rendszer visszaállítását, vagyis azt, hogy a cipészek s eszményiek az Ipari Minisztérium keretén belül arányosan jussanak nyersanyaghoz. — A további kérdés az volt, hogy a típuslábellen termelésben a kisiparosok minél nagyobb arányban részesüljenek. A miniszter válaszában közölte, hogy a gyakorlatilag be nem vált talpalásti utalványrendszer gyakorlatilag jobb rendszerrel kell helyettesíteni. Az építőiparosok képviselői

felpanasztolták, hogy a kisipari kollektív szerződés hiánya súlyos bizonytalanságot teremt úgy a vállalkozók, mint a munkavállalók körében. Fodor L. o. főnök kijelentette, hogy az IPOK által elkészített kollektív szerződést döntés végéig az Országos Munkabérmegállapító Bizottsághoz terjesztették fel.

Visszamenőleg olcsóbb lett a kisfogyasztók villanyaráma

A hivatalos lap csütörtöki száma közli, hogy a villamosenergia legmagasabb egységárából a közhasználatú villamosművek 20% engedményt kötelesek adni a háztartási fogyasztók részére magánvillagításra szolgáltatott energia árából városokban évi 84 kw. óra, községekben 60 kw. óra fogyasztásig. Ugyancsak 20 százalékos engedmény illeti meg a kisipari árszabás alá eső fogyasztóknak erőátviteli céljára szolgáltatott villamos energia-

fogyasztását. Végül a fogyasztóknak ez a két csoportja 20 százalékos engedményt kap a fogyasztásmérő használati díjából is.

Ez az áremelkedés az 1947. évi augusztus hó 20. napja után számlázott villamos energia-mennyiségekre vonatkozik. Ha a villamosművek már magasabb költséget számláltak, kötelesek a különbözetet a fogyasztók legközelebbi számlájából levonni.

Adóptólik kedvezmények

Felhívja a városi adóhivatal az érdekelteket, akiknek terhére 1947. év október 31. napján fennálló állapot szerint földadókban, együttesen kezelt közadókban, illetményadókban vagy forgalmiadókban s.b. hátralek áll fenn, hogy tartozásukat az egyébként rendelt szerinti 1 százalékos késedelmi kamattal, illetőleg havi 3 százalékos adóptólik helyett mérsékelt adóptólik felszámítása mellett fizethetik meg.

A szabályozásban felszámítható késedelmi kamattal, illetőleg adóptóliknak 25 százaléka fizetendő, amennyiben hátralekos tartozását 1947. évi november hó 30. napjáig teljesen kiegyenlítették a 1947. évi november hónapban esedékessé váló folyó adót az esedékesség idejében megfizették;

50 százaléka fizetendő, amenny-

nyben a hátralekos tartozását a kedvezmény tartalma alatt esedékessé váló folyó adóját (adóelőlegét) valamint a kedvezményes késedelmi kamattal (adóptólik) és az adóbehajtási illeték hátralekának megfelelő összegét az 1947. évi november hónapból kezdődően minden hó 15. napjáig három egyenlő havi részletben megfizetik;

75 százaléka fizetendő, amennyiben a hátralekos előbb felsorolt hátralekának megfelelő összegét az 1947. évi november hó 15. napjáig hat egyenlő havi részletben megfizetik.

A hátralekos közzartozását 1947. évi november 30. napjáig késedelmi kamattalmentesen fizetheti meg, ha igazolja azt, hogy közzartozását azért nem tudta megfizetni, mert azok keletkezése

APOLLO MOZI

Debrecenben a Szépi! A széken kimerülő amerikai vígjáték: Inádiak, de elvélő főszerepben: Marla Oberen és Malvyn Douglas. Lubich nagy sikerű rendezése.

Előadások: fél 5, fél 7, fél 9-kor vasárnap dé. 11, és dé. fél 3-kor (előj. 1947. év. október 31. napján)

idejében az 1946. évi július hó 31. napját követő időből származó, a közzartozások együttes összegét kitevő vagy azt meghaladó állami vagy helyhatósági követelése volt s az 1947. évi október hó 31. napján is van a közzartozások összegét elő vagy meghaladó állami (helyhatósági) követelése.

b) a kedvezmény tartalma alatt esedékessé váló folyó adónak (adóelőlegnek) megfelelő összegét

Ma Foksáni felől érkezik hadifogolyvonal

A hadifoglyok hazaszállítása során ma, vasárnap reggel Foksáni felől érkezik hadifogolyvonal a debreceni átvévfallosra.

A reformációi emlékünnepek programja

1. Pénteken, október 31-én 10 órai kezdettel a Nagytemplom előtt kb. 30 percig tartó szabadtéri istentisztelet lesz, hangszóros közvetítéssel. Az igehirdetést Szentes László nagytemplomi lelkipásztor végzi. Két énekszámot ad elő az iskolai növendékek egyesített kara B. Szűcs Ferenc zene-tanár vezetésével.

2. A szabadtéri istentisztelet előtt és után magásozók és egyházi testületi virágot helyeznek el a hítkor miatt földözött régi gályarok emlékművével.

3. Délelőtt 11 órakor főleg az ifjúság, de felnőttek részére is, a Kistemplomban egyházzenei hangverseny lesz, ahol Horváty Ede zónior és dr. Kalmár Lajos lelkész mondának rövid beszédet. Adakozás a Széchenyi kert új imaterem árának törlesztésére.

4. Délután 5 órai kezdettel az Arany Bika dísztermében Reformációi Emlékünnep, amelyre jegyeket 5, 4, 3, 2 forintos árban a helyszínen lehet váltani. Az emlékünnepet dr. Farkas Pál lelkipásztor vezet be s az ünnepi beszédet dr. Tóth Endre, a debreceni tudományegyetem új teológiai professzora mondja, akivel előzőleg fog találkozni itt a debreceni reformátusság. A művészi számok között a hegedűirodalmi remekből ad elő Szatmári Endre hegedűművész s a négy legkiválóbb református énekes: a Kántus, a ref. flugimnázium, Dóczy tanítónőközpont, valamint az Imáris országos hírű Kollégiumi Kórus, Csenky Imre, Szigethy Gyula és Zsuzsanna Antal karnagyok vezetésével. Az ünnepélyeket egészen pontosan fogják megkezdni.

3500 debreceni hadigondozott várja helyzeté javulását

A hadigondozottak problémáját az illetékes szervek ismételt vizsgálatára gondoskodás sem oldotta meg. Azok a járulékmelkoldések, melyek egy esztendőben belüli másodszor életbe léptek a népjóléti minisztérium rendelkezése folytán, még a mindennapi szükségletek ellátásának emelkedésével sem tudták lépést tartani, nemhogy a háborúk leg súlyosabb áldozatainak égető kérdését megoldó ták volna. Erről beszélgettek a HONSZ. irodájában:

— Debrecenben összesen 2500 hadigondozott van, akik a következő illetményeket kapják: 100 százalékos életi hadioktat egy hónapra 120 Ft járadékot kap, a legénységi állományú 110-ot. Hívak ezenfelül még 26 forintot kap. A 75%-os rokkant járadéka 45 illetve 36 az 50%-os 24 illetve 18 forint. A tiszt úzvegy 36, legénységi 27 forintot kap egy hónapra. A teljes, apátlán anyáti n. árva 24-ot. A hadisegélyesek, akiknek férjük, gyermekük, vagy más családtag tartozójuk van még most is hadifogságban, körülbelül 40 százaléka, kevesebb összegűt kapnak. A hadisegély három évig jár, azután ha az illető még nem tér haza, kérheti hozzátartozója a hadigondozásba vételt.

Mint ezekből az adatokból látható, a hadigondozottaknak kevés van, panasznak azáltal bővebb. Naponta százával keresik fel a Kosuth utca 43. szám alatt lévő HONSZ. irodát, melynek kevés, kopott bútorzata szü-

METEOR MOZGO

vasárnap és hétfőn
 Ullény a-ból keres. Kubas Gyula, Zilány Irén, Ajtay Andor közegató magyar vígjáték. Híradók.

Előadások: hétköznap fél 4, fél 6, fél 8, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6, fél 8-kor

az esedékesség idejében befizeti. Amennyiben a hátralekos kedvezménynek valamelyikét igénybe kívánja venni, köteles azt 1947. évi október 31. napjáig a közzartozást nyilvántartó hatósághoz (a városi adóhivatalhoz), illetőleg kamattmentes befizetés esetében a pénzügyigazgatóságához intézett illetékes beadványban jelenteni.

A fogolyvonalat érkező debreceni és környékbeli hadifoglyok névsorát pénteki lapszámunkban közöljük.

A reformációi emlékünnepek programja

1. Pénteken, október 31-én 10 órai kezdettel a Nagytemplom előtt kb. 30 percig tartó szabadtéri istentisztelet lesz, hangszóros közvetítéssel. Az igehirdetést Szentes László nagytemplomi lelkipásztor végzi. Két énekszámot ad elő az iskolai növendékek egyesített kara B. Szűcs Ferenc zene-tanár vezetésével.

2. A szabadtéri istentisztelet előtt és után magásozók és egyházi testületi virágot helyeznek el a hítkor miatt földözött régi gályarok emlékművével.

3. Délelőtt 11 órakor főleg az ifjúság, de felnőttek részére is, a Kistemplomban egyházzenei hangverseny lesz, ahol Horváty Ede zónior és dr. Kalmár Lajos lelkész mondának rövid beszédet. Adakozás a Széchenyi kert új imaterem árának törlesztésére.

4. Délután 5 órai kezdettel az Arany Bika dísztermében Reformációi Emlékünnep, amelyre jegyeket 5, 4, 3, 2 forintos árban a helyszínen lehet váltani. Az emlékünnepet dr. Farkas Pál lelkipásztor vezet be s az ünnepi beszédet dr. Tóth Endre, a debreceni tudományegyetem új teológiai professzora mondja, akivel előzőleg fog találkozni itt a debreceni reformátusság. A művészi számok között a hegedűirodalmi remekből ad elő Szatmári Endre hegedűművész s a négy legkiválóbb református énekes: a Kántus, a ref. flugimnázium, Dóczy tanítónőközpont, valamint az Imáris országos hírű Kollégiumi Kórus, Csenky Imre, Szigethy Gyula és Zsuzsanna Antal karnagyok vezetésével. Az ünnepélyeket egészen pontosan fogják megkezdni.

te elvész az aktacsomók tömegében.

Féllábú, mankón járó idősebb férfi... kopott katonaiinges fiatalember... könnyes szemű asszony, egy hadifogly fiatal felesége, háborús pogári rokkant egymás után jönnek panaszalikkal... Kévs a járadék... lassú az ügyek intézése... a tél már kopogtat az ablakon minden gondjával és bizony ezekkel a gondokkal nehéz szembe szállni a jelenlegi hadigondozott járadékok mellett. A HONSZ. iroda minden, elkövet három ember reggeli kéréséig dolgozik 3500 ember ügyes-bajos dolgiban. A helyzet azonban csak a járadékok gyökeres rendezése segíthet mely lehetővé tevé, hogy szükségmentes, emberi életet éljenek a szenvedők évi után hadigondozottjakkal.

Az Ació Catholica

Világzenei akadémia november 9-én újabb mekkai előadás-sorozatát. Az előadások színelve ismét a Svétis-intézet nagy tornaterme lesz. Az idei előadás-sorozat az Örök Egyházat tüzte ki allandó témául, tíz előadás mutatja meg, honnan meríti az erőt ez az Örök Egyház ugyanazoknak az igazságoknak kétezer esztendőn keresztül történi hirdetésére és vállalására. — Az előadásokat részint helybeli, részint országos hírű fővárosi előadók fogják tartani.

Vigszínház

ma utoljára 2.15, 4.15, 6.15, 8.15 órakor a legizgatósabb háborús film:

Az ezerarcú hős
 Hétfőn 4, 6, 8 órakor
„ALOMA”
 amerikai szines filmremek!
 Fősz.: Dorothy Lamour.

BELEPOLITIKAI HIREK

A Kiszegző Párt politikai bizottsága csütörtökön délután ülést tartott, amelyen a bejeg Dobi István helyett Gyöngyösi János elnököt, Dobi István betegességét gyógyítandó, befeküdi a budapesti helygyógyászati kórházra, Gyöngyösi János adotti tájékoztató a politikai helyzetéről, majd megbeszéltek a pénteki pártközi értekezlet anyagát. — a politikai bizottság végül folyó ügyeket tárgyalta.

A hét vége politikai vonatkozásban csendesnek mondható. Miután a pártközi értekezlet döntött az államtitkárok és fősopánok létszámának kérdésében, most már a pártokon belül folynak a tanácskozások, hogy kikkel töltés be a megállapított kereteket. Az eddigi hírek szerint egészen új nevek is belekerülnek az államtitkárok és fősopáni névsorába.

Kedden folytatták az országgyűlésben a felhatalmazási törvényjavaslat vitáját. Ugyanezen a napon pártközi értekezlet is lesz, amelyen megvitájk az államtitkári és fősopáni állások betöltésének személyi javaslatát.

Szombaton délután ült össze a Szociáldemokrata Párt országgyűlési bizottsága. Az országos pártválasztmány a pártvezetőség határozata értelmében nem csupán politikai, de fontos gazdasági és közéleti problémákat is tárgyalta. A pártválasztmányi ülés előadó Szukasits Árpád, Ri s István és Bán Antal voltak.

Antos államtitkár előadása

Antos István pénzügyi államtitkár előadást tartott Debrecenben, melyben szólott a 3 éves terv aspijáról s arról, hogy az aszaly miatti kiesett mezőgazdasági exportot ipari termékekkel pótolják. Az államháztartás kiadása adóból 97 százaléka fedezett nyer. A januári egymilliórd bankgyűjtesforgalom 700 millióval nőtt. A drágasági folyamatot nincs döntő helyiessal pénzügyi helyzetünk alakulására. A kettős árrendszer is a stabilizáló szolgáltatásban áll. A vagyondézsma a szeptemberi 14 millióval szemben októberben 20 milliót hozott. Az adóközösségeket — kivéve a nagykereskedőket — fenntartják. Szólott a bankok államosításáról, Ujjáépítik a Péti Nitrogénműveket, melynek termékeiért Egyiptomból pamutot kapunk és újjaéptik az exportra dolgozó Ganz gyárat.

Csemegék, szeszes italok, likörök, finom dessert, cukorkák, gesztenye

Kontsek Géza
 Kereskedelmi Kt.

Ujszülöttet, ovodást, iskolást legszebben és legjobban felruház a HOROVITZ gyermekdivatház
 SZENT ANNA-UTCA 1.

Kiskereskedő nagygyűlés
 vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Csokonai Színházban.
 Beszélnek: Antos István pénzügyi államtitkár,
 Komnenov Pál a kiskereskedők országgyűlési képviselője és több országos szakmai érdekképviseleti vezető.

1.200.000 forint tetőhelyreállítási lítelet vettek igénybe Debrecenben

Megindult a magánépítkezés

A város tanácsa egyre több építési engedélyt ad ki az utóbbi időben, a műszaki ügyosztályhoz nap, mint nap érkeznek be kérelmek tetőhelyreállításra, a házak bombasérüléseinek kijavítására.

Megkérdeztük Kalenda Lórántot, a város műszaki ügyosztályának vezetőjét, hogyan áll most városunkban a magánépítkezés.

— A magánépítkezés megindult, elsősorban a háborús károk helyreállításának vonalán. — A kezdetben vontatottan indult tetőhelyreállítási kölcsonakció egyre szebb eredményeket mutat fel. Eddig körülbelül egymillió 200 ezer forint lítelet vett igénybe 300 debreceni háztulajdonos, hogy házában háborús sérüléseit kijavíttassa.

— A műszaki ügyosztályhoz általában naponta három építési engedély iránti kérelem fut be; ugyanennyi az építési engedélyt nem igénylő kisebb helyreállítási munkák bejelentése. Így egy hónap alatt 150 építkezés történik most Debrecenben. Ha kisebb mérvűek is az építkezések, mégis jótékonyan éreztetik hatásukat a munkanélküliség vonalán.

— A város 450 sűrűlt és romház tulajdonost hívott fel pénzbírság terhe alatt házában helyreállításra. Ezek 60%-a már eleget tett a felhívásnak. Ha a tetőhelyreállítási kölcsonakció október végével nem szűnik meg, akkor igen csekély lesz azoknak a száma, akik ellen a bírságolást valóban fogamatossanuk is kell.

A Hortobágy visszaadását kéri az állattenyésztés érdekében a termelési bizottság

Debrecen város termelési bizottsága szombaton ülést tartott, amelyen tudomásul vették, hogy Bedő Zoltán gazdasági segédfelügyelőt növénytermelési előadóvá nevezték ki. A nagyalomosi 700 holdas területet téli legelővé akarja a Földművelésügyi miniszterterületre kibérelni. A termelési bizottság megállapította, hogy legfeljebb 2000 juhot legeltethetnek a területen december 1-től február végéig. Az egész legeltetési időnyre júhonként 3 forint fizetendő, ezenkívül külön a pásztorbérről.

A Parasztszövetség, az UFOSZ és a FÉKOSZ a földművelésügyi miniszterterületre kérelmet intézett, hogy tegye lehetővé a Hortobágy-pusztának a folyó tulsó részén lévő területen egy közbirtokossági közlegelő létesítését, mert a debreceni kasszákban ezidőig az állattenyésztés céljára nincsen közlegelőjük. — A termelési bizottságban nagy vitát kellett az ügy, melyhez Bódi Sándor, Siposs Gábor, Burai József, Kardos Sándor és Szirma József szavaztak hozzá. — A bizottságban az az álláspont keletkezett felül, hogy a miniszterterület az egész Hortobágyot vissza kell igényelni az állattenyésztés fenntartása érdekében. A mai állapot mellett a gazdák súlyos károkat szenvednek, hogy nincsen olyan közlegelő, amelyen állataikat eltarthatnák. Addig is, amíg a legeltetési társulat megalakulna, a város kezelje a

Hortobágyot és régi alapokon adja ki bére a gazdáknak.

A termelési bizottság az elmúlt hetekben kérte a miniszterterületet, hogy emelje fel a 600 vagon vetőmagbúzáat a nagy aszálykára való tekintettel. A miniszterterület válasza most érkezett fel, amelyben közli, hogy a kérelmet nem tudja teljesíteni, mert az eddigi készletek csekélyek és a termelők csak vontatottan tesznek eleget beszállítási kötelezettségüknek. Ezzel kapcsolatban Lovász László titkár közölte, hogy a mai napig vetőmagból 900 mázsa búzát, 800 mázsa rozstól igényelték; a szántási hitelre pedig 335 tételben 140.000 forintot kértek a szántatók.

A Parasztszövetség a földművelésügyi miniszterterületre kérte az OTT-terhek mérséklését és a vagyondézsma fizetésének meghozzásabltását. A Parasztszövetség a termelési bizottság támogatását kérte ez ügyben; a bizottság azonban elutasította a javaslatot.

Felhívja a Földművelésügyi miniszterterületet azokat, akik a Nagyalomsi területen téli legelőt kívánnak juthatnak, jelentkezzenek a Szövetkezet hivatalos helyiségében. Azok az úgazdák, akik traktorokkal akarnak szántatni, jelentésként igényüket a Földművelésügyi miniszterterületnél. Akiknek traktorjuk nem üzemképes, jelentkezzenek a traktorosok szövetkezeténél.

Négy hónapja várta magára a soronkívül előléptetett 240 tisztviselő ügyében a belügyminiszteri jóváhagyás

Több, mint négy hónapja már, hogy a városi törvényhatósági bizottság a városi alkalmazottak kéthetedét, körülbelül 240 személyt előléptetett. Egy 1945-ből származó kormányrendelet g annak ez év elején megjelent belügyminiszteri végrehajtási utasítása adott erre lehetőséget, kimondva, hogy minden évben az alkalmazottak létszámának egyhatedét lehet soronkívül előléptetni. A város törvényhatósága két évre visszamenőleg, 1945-re és 1946-ra kívánta előléptetni a városi szolgálatban állók kéthetedét kitevő 240 alkalmazottat.

A város azonnal felterjesztette belügyminiszteri jóváhagyásra a közigyelési határozatot. A belügyminiszterterületből szóbeli értesítés érkezett nem sokára: hiányolták az alkalmaztatásra vonatkozó adatokat feltüntető törzslapokat. A városi alkalmazottakra vonatkozó törzslapok azonban a háborús események során és a város háza kiegésekor elpusztultak. Azóta sem

tudták pótolni, így a város csupán egyet tehetett: kezességét vállalt a közigyelési határozatban foglalt adatok helyességéért. A belügyminiszterterület akkoriban szintén csak szóbeli értesítésben illogadta ezt.

Azóta azonban az ügy „alszik”. Négy hónap múltán sem érkezett meg a soronkívül előléptetési határozat belügyminiszteri jóváhagyása s így 240 városi alkalmazott hiába vár a magasabb fizetési osztályba lépésre, ami anyagilagban 20—30 forintot jelentene havonként. A jóváhagyás megérkezése után, tekintve, hogy az előléptetés visszamenőleges hatályú, egy nagyobb összegben kapnák meg a különbözetet az előléptetett.

Eddig hiába vártak rá... Közben október 15-én új fontos belügyminiszteri rendelet jelent meg az önkormányzati alkalmazottak illetményéről. A rendeletből nem tűnik ki világosan, vajjon az eddigi előléptetési rendet érinti-e, ugyanakkor pedig kimondja: a törvényhatóságoknak minden év

DEBRECZEN

3 OLDAL
1947 X. 26.

október havában kell felterjesznie a az előléptetési határozatokat, az alkalmazottak törzslapjával együtt. Most a város háza személyzeti ügyosztálya a legnagyobb zavarban van: újlag felterjeszse-e az előléptetett 240 tisztviselőt jóváhagyásra, vagy új közigyelésen újabbakat léptessen elő, mivel esetleg veszélyeztetné a már előléptet-

teket. Aztán ott a nagy kérdés, mi lesz a törzslapokkal? Két tisztviselő készíti most a városi alkalmazottak törzslapjait, a munka egy hónapot vesz igénybe.

Mindenesetre a város vezetőségének azonnal közbe kell lépnie a már előléptetett 240 tisztviselőre vonatkozó határozat jóváhagyása érdekében. Itt vedyék igénybe a politikai pártok képviselőinek támogatását is.

Két hónapja nem kaptak fizetést a dolgozók gimnáziumának tanárai

A Fazekas Mihály Általános Iskola nyolc osztályának 180 tanulóival eredményesen működő dolgozók gimnáziumának tanulóit: deresedő fejű családok, kérgeskezű munkások a napokban rögtönzött gyűlésen tiltakoztak az ellen, hogy azok, akik velük a dolgozók gimnáziumában fāradhatatlanul foglalkoznak önként vállalt feladatot teljesítve, — már két hónapja nem kapják meg fizetésüket a miniszterterületől.

A dolgozók gimnáziuma tanu-

lónak megbízásából Török Gyula rendőrszakaszvezető és Bogdány Ferenc kocsmáros kereste fel szerkesztőségünket és kért meg arra, adjunk hangot a dolgozók gimnáziumában tanulók szolidáris követelésének a miniszterterület felé: haladéktalanul utalják ki a gimnázium tanárainak esedékes kétféle fizetését! Azok a tanárok, akik elsősorban végeznek áldozatos munkát a dolgozók szellemi felemelkedéséért, ezt igazán megérdemlik!

Textilsorozatjegyek szétosztása

Szombaton kapta meg a kamara az októberi hónapokban kiosztásra kerülő „K” sorozatjegyet. A sorozatjegyek érvényessége október hó 30-án kezdődik. A kamara azonnal hozzájárult a szétosztáshoz és a debreceni kereskedők 23-án, kedden reggel 9 órától d. u. 2 óráig terjedő időben a kamara 16. számú szobájában jegyeket átvehettek. — Mindazoknak, akik a térítési díj fejében 3. ezreléket fizetnek, természetesen előbb ezt a 3. ezreléket a kamara pénztárába le kell fizetni. Ugyancsak lefizetendő az 5 forint könyvdíj is azok részéről, kik ezzel még mindig hátralékban vannak. A kamaránál pontosan megkapják a kereskedők a felvilágosítást, hogy milyen összegű hátralék belezésére vannak kötelezve. Ezt a felvilágosítást a jegykiosztás napján kapják meg.

A kamara kelő időben felterjesztette az adóemelést folytán magasabb árúllatásra igénybejelentett névjegyzékét és az Anyag- és Árhivatal ezek részére is elküldte

a sorozatjegyeket, kivéve a 200 forintot felüli adóval rendelkező kereskedőket. Ezeknél ugyan- is a Textilárú Ellátó Iroda hozzájárulása is szükséges, de az emelés folytán járó különbözetet néhány nap késéssel a kamarától szintén meg fogják kapni.

A „K” sorozat jegyek sorszáma ötszörös lehet. A „J” sorozatjegyek érvényes október hó 29-én jár le. A megmaradt „J” sorozatjegyek felragasztva az érdekképviseletek útján a Textil Eligazító Irodához juttatandók el a fenti határrnap után.

Az Anyag- és Árhivatal szigorú utasítást adott ki, hogy a kiskereskedők jegyszelvényeiket a nevet és telephelyet feltüntető bélyegzővel oly módon kötelesek ellátni, hogy minden egyes jegyszelvényről a kiskereskedő neve és lakhelye könnyen megállapítható legyen. Erre külön felhívja a kamara a kereskedők figyelmét, mert amennyiben a felhívásnak nem tesznek eleget, az Anyag- és Árhivatal a jegyellátásból kizárja.

Kedden tartja díszelőadását Karlini revütársulata

Karlini debreceni vendég szereplése felejtethetetlen élmény lesz a nagyközönség számára. London, Párizs, Prága, Brüsszel, Antwerpen és Budapest után Karlini csodálatos revüje keddtől Debrecenben szerepel. A magyar főváros másfél hónapra át tombolt Karlini előadása s a közel 60 előadást 100.000 ember nézte végig. A bűvész minden mutatványa tele van káprázattal és ragyogással, aki illuzionista, bűvész, varázsló, ezerkezdű rendező. Itt említtjük meg, hogy Karlini revütársulata ma különvontatva jön Deb-

recenbe. A Karlini-revüelőadásoknál a mester legragyogóbb mutatványai mellett a 3 Carlos pazar artista szám teszi világvárosi slássá a brilliáns műsort.

A díszelőadást kedden este 7 órakor tartják. Szerdától minden este 7 órakor lesz Karlini-est, ünnepnapokon délután 4 órától is rendeznek előadást. Elővételben a Bika halljában kaphatók jegyek délelőtt 10—12, délután 4—6 óráig. Előadások napján délután 4 órától végig. Jegyek már 2 forinttól! (*)

Közlekedési razziaán leánykereskedőt fogott a rendőrség

A debreceni rendőrség szombaton hajnalban mintegy 50 kerékpáros és motoros renddel nagyszabású közlekedési razziaát tartott a legforgalmasabb közutakon. A razzia eredményeként 23 kerékpárost és 11 motorkerékpárost állítottak elő, akik részben szabálytalanul, rosszul felszerelt járművel közlekedtek, részben nem voltak megtelelő igazolványaik. Előfogtak több járművel közlekedő teketűzöt a vámospécsi útnál. Ugyancsak itt foglalták a szőlőtelek egy jól öltözött vörös hajú, 40 év körüli motorkerékpárost, akinek oldalkocsijában az eszméletlenségig ittas állapotban lévő fiatal leányt találtak. Az igazoltatásnál kiderült, hogy a motoros Haumann Lajos erdőművelési lakos, aki útlevél nélkül, illegálisan jött át a határon. Azzal gyanúsították, hogy romániai leánykereskedő-

nek az ügynöke, aki motorja oldal-kocsijában talált fiatal leányt vagy lefalta, vagy chloroformmal elkábította és át akarta szöktetni a határon, Haumann tagadja a vádat. Előállították a rendőrségre és a fiatal leány, ha ma eszméletre tér kihallgatása során fog tisztázódni, hogy motoros kirándulás során vált-e ittassá a fiatal leány, vagy pedig leánykereskedelmi ügynök karmaiba került.

— Nyemléba adták a Debrecen 1848—49-es szerepéről készült mozaik-fotó-gyűjtemény kéziratát. A mű körülbelül 400 oldalas lesz. A jövő év februárjában hagyja el a sajtót.

BOR

bevásárlásra megbízásokat, közvetítést elfogad, valamint ajánlja sajtóírásműs kiűnő borait

Monoki Mihály
borgyűjtemény és bortervező

Cegléd
Szolnoki-u. 1. Telefon: 87.

Félfü utazás Budapestre a protestáns napok alkalmából.

Felutazás:
1947 október 29-től nov. 6-ig.

Visszatérés:
1947 november 1-től nov. 9-ig.

Félfü utazásra jogosító igazolványok kizárólag az IBUSZ-nél, az Alföldi Takarékpénztár terében szerezhetők be.

Fehérliszttól süttűt „fekete” kenyér, 1000 liter tej és 85 liter olaj az árfelelgyelet razziajának eredménye

Szombaton reggel ismét eredményes razziaát tartott az árfelelgyelet a debreceni állomásokon. A gúthi vasút éprekerti végállomásánál 200 liter tejet foglaltak le és árusították ki. A tejet szállítási igazolvány nélkül hozták be. A Nagyalomson 450 liter tej és a Kisállomáson 300 liter tej jutott hasonló sorsra, a szállítási igazolvány nélkül tejet szállítókat az árfelelgyelet a piacra vitték és kiárusították velük. A gúthi vasúton 60 liter, a Kisállomásra érkező vonaton 25 liter olajat is hozták be. Az olajat szállítási engedély nélkül lehet behozni, az árfelelgyelet azonban, hogy az esetleges fekete eladást megakadályozzák, a piacra vitték az olajat hozókat és hatósági áron eladták.

A gúthi vasútnál elfogták egy leányt, aki fehérliszttól süttűt „fekete” kenyeret hozott be. Egy zsák tele volt a fehér cipőkkel, el akarta adni. — A gazdasági rendőrségnek adták át eljárás végett.

Elindultak a talajjavító gépek

Az Amerikából beszerzett három új talajjavító-gépet pénteken délelőtt a földművelésügyi miniszterterület bemutatott a szakembereknek. Az új gépeket főleg szikes talajok javítására fogják felhasználni. Egy gép egy óra alatt 1 kat. holdat tud felszántani. Egy hold felszántás költsége az új géppel 800 forint, míg ugyanazt munka kézzel való elvégzésének költsége 1800—2000 forint. A gépek pénteken indultak el Bekésszentandrásra, ahol megkezdik az ottai szikes talajok felszántását.

Fiú ruhák

Fiú télikabátok

Férfi öltönyök

Férfi felöltők

Női hálós kabátok

Gyapjú szövetek

nagy választékban

olcsó

szabott árak

a

MAGYAR

RUHAI PAR-nál

Bika-szálló épület.

KALAPOK, SAPKÁK

nagy választékban. Alakítást és javítást szakszerűen vállalok.

ii. Magolcsay Nagy Mihály
kalaposmesier
Színházajárdó

Női kabátok, bundák

Rózsa

női divatház,
Alapítva: 1893. Piac-u. 16.

Sretter István

óra javító műhelyét

megnyitotta

Polgárné ékszerkereskedő üzletében

Baththyánu. 26.

óra javítás jótállással.
Aranyat felismerő veszek.

Fények és árnyak...

Bátortalan barangolás a javuló közvilágítás nyomában a debreceni utcákon

Az a tény, hogy az újságíró minden különösebb nógatás nélkül részvényt magától a debreceni utcákon való esti csatangolásra, mindennél fényesebben bizonyítja, hogy a közvilágítás az utóbbi időben nagyot fejlődött városunkban. Igen, a közvilágításról van szó, melyben úgy 9 óra tájban el lehet gyönyörködni itt a Nagytéren, a Nagytéren, ahonnan mesebeli gyönyörnek tetszik az utcai lámpák szikrázó sora. Az ember lelkesedése ugyan lelehel kissé, amikor bekukkant a templom mögötti vaksötét terebe, egészen elenyészik, mikor végig megy a Miklós utcán, ahol igen-igen foghíjas az utcai világítás. A Nagytér utca meg pláne csak egy lámpa ég, bár Horváth Géza itt lakó fiatalember azt állítja, hogyha az ember

kerülőt is tett és ellátogatott a Mező utca téli kárára. Itt a meg-megkötött kép tárult elője, de Kertész István a Bethlen utcáról azt mondja, hogy örülnek ennyi fénynek, amennyi van, sok éven át sokkal sötétebb volt. Bizonyosan a háborús évekre gondol, melynek emléket még ma is híven őzi a Mező utca egyik vaksötét mellékutca, melynek nevét majd csak nappali fény alkalmával fogja kideríteni a sorok írója. — Most javítják itt a villanyvezeték — hangzik a felvilágosítás a sötétből.

Itt hallgunk tehát a Kishegyesi úton az öreg Szász bácsival, aki elmondja, hogy a környék lakosságának nagy öröme vagy három héttel ezelőtt

KIGYULLADTAK AZ UTCAI LÁMPÁK.

Most már nincs nagyobb baj, csak a kövezeten botlik meg mindig az ember. Ballagunk a Dófa utca felé, messziről csillámlanak a Tócsokerti ritka lámpái. Meg kellene látoztatni a nagyszülőket a Vasvári Pál utcában, de a malom mellett odavezető út feletti barátságatlan. Csak két sarkán egy-egy lámpa.

Lesz ami lesz, gyérünk. Nem lett semmi. A Méhes utcán Nagy Imre kertésszel találkozunk, de alig ismerjük meg a sötétben. Hiába ez már nagyon külsőség. Még egy két lépés és hátunk megett a város. Irány: a Széchenyi kert. A Győr utcán munkáslakta kis házak szenderegnek, a világítás türhetőségre. Egy járóelő azt mondja, hogy itt is vagy három hete hozták rendbe az utcai világítást. Ahogy elnézi az ember ezeket a zeg-zugos kis utcákat nem lehetett könnyű munka.

Nézünk szét a város másik végén, a Csapó kertben is. Itt még kevésbé vannak megelégedve az emberek az utcai fényvel. Az Olajútó táján arról panaszkodnak az emberek, hogy hetenként csak egy két napon égnek a lámpák. Utánként két-három lámpa. A Kuruc utca bejárata mellett pedig pláne temető visz s ilyenkor mindenféle kisérlet-históriák forognak az ember felében.

MESSZE A NAGYERDŐ.

mely egyúttal a riport-körút utolsó állomása is. Errefelé sok az új utca, vagy éppen a magános ház. A fák nagy lombja itt éppen elnyeli a lámpák fényét. Itt vetkőztettek le a mulkor valakit — gondolja magában a riportert a hálás magának, hogy rossz kabátot vett fel az útra. Oriási ez a terület, sok a lakatlan réz, de azért aranylag sok lámpa küszködik a sötétel.

Am vannak utcák, ahol nem változott semmi. A tanári villák kis utcájában például, a Dóczy József utcában vaksötét honol mindenütt. A házakat is alig látni, nemhogy embert. Pedig jó volna megkérdezni egy errelakót, hogy mit szól az ügyhöz. De kapóra jön egy, a város felől tántorgó alyafi, aki borzú hangon éneklő a kihalt utcán:

GYERE BABAM, GYUJTSAL GYENTYÁI,

mutasd meg az országútiát, merre van... — Ami hivatalos nyelvre lefordítva körülbelül így hangzik: — Tiszteit Város! Tessék szíves lenni egy kis világítást adni a Dóczy József utcának!

Mindent összevetve tárgyilagosan meg kell állapítani, hogy az utóbbi időben öröndetesen javult a város közvilágítása s ezzel fokozódott a közbiztonság is. A világítási hálózaton dolgozó munkások keze nyomán egyre több helyen gyullad ki a barátságos utcai fény. Most már csak az lenne a fontos, hogy minél kevesebbszer csökkentsék az utcai világítást színhány miatt. Mert a háború alatt

DEBRECZEN 5. OLDAL 1947. X. 28.

megszokták az emberek a sötétet, de most nagyon rosszul esik, ha egy-két napra is kikapcsolják az utcai világítást. Ha pedig a hálózati

munkálatok a morandi sztemben átmenetben folynak tovább, bizonyos, hogy nemsokára minden békés lakóelő nyugodt lélekkel gótlhat a debreceni utcákon „munka után, este felé...” (E.)

Hat-, három-, kétevi feygházbüntetésre ítéltek a MÁV Ellátási Csoport sikkasztóit

A debreceni törvényszék szombaton délelőtt 12 óra után hirdetett ítéletet a debreceni MÁV Üzletvezetőség Ellátási, Beszerzési Csoportja sikkasztási ügyében. Az ítélethárdeket is nagy öröklődés kísérte, dr. Farkas Aladár tanácselőnök hirdette ki a törvényszék ítéletét; megálla-pította Soós Albert főmunkonyezető, a Beszerzési Csoport vezetője, Erdei Arva Andrásné MÁV főtiszt, pénztárosnő, Vékás Lajos MÁV segédtiszt, raktári kezelő és Ács Károly MÁV segédtiszt, beszerző; úgyszintén Erdei Arva Andrást volt rendőrnemzető hadnagy büntetését, — valamint hivatali sikkasztás büntetésében, mint etteket, bűn társakat, büntetésüket és ezért Soós Albertet hat évi, Erdei Arva Andrást két évi, Vékás Lajost és Ács Károlyt három-háromévi feygházra; Erdei Arva Andrást nyolchónapi börtönrre ítélte. — Soós büntetését a cukor, hagy-ma, for stb. sikkasztás ügyében állapította meg; Ács a burgonya, Vékás a Konsum karára elkövetett sikkasztásban büntös; Erdei Arva Andrást a hamiskönyvelésben; míg Erdei Arva Andrást az ábrablásban és a hamiskönyvelésről tudott, azokról, mint rendőrnemzető hadnagy, eladta a kincstári pisztolyt 30 forintért. Ezenkívül az összes vádlott büntös abban, hogy kieszelték és végrehajtották az ábrablást és ezáltal is lepleztek akarták az eddigi sikkasztásokat és hiányokat; ez a család büntette azonban beolvad a hivatali sikkasztás büntetésébe. A törvényszék az ítélet indoklásában megálla-pította, hogy a vádlottak mind vasúti alkalmazottak, közlekviselek voltak, — rüdes könyveket nem vezettek,

Megálla-pította a törvényszék, hogy az Ellátási Csoport ellenőrzése az Üzletvezetőség részéről a lehető legrosszabb volt, szint a nullával egyenlő és ezt a vádlottakkal szemben enyhítő körülménynek tudta be.

Soós Albertnél súlyosbítóknak vette, hogy nála halmazata volt a sikkasztásnak, a szociális jellegű intézményt károsított meg; a sikkasztott pénzt dorbézolásra, mulatságra, borozásra költötte; enyhítőnek vette a szakértelem hiányát és a rossz ellenőrzést, ami a bűnrre esábitotta.

A többi vádlottnál enyhítő körülménynek tudta be a bíróság, hogy felettesük, Soós Albert hatására és parancsára jártak el a legtöbb esetben.

Erdei Arva Andrásnél külön enyhítő körülménynek vette, hogy töredelmes beismerő vallomást tett, Erdei Arva Andrásnét egyrendbeli hivatali sikkasztás vádjá alól — a Mihály Márton-féle enkorvételár elutalajdonítása miatt — felmentette a törvényszék; ezt a sikkasztást is Soós követte el.

Dr. Krisztof János államügyész súlyosbításért, a védők és vádlottak enyhítésért fellebbeztek. A törvényszék az eddigi szabadlábon lévő Soós Albertet azonnal őrizetbe vette, mivel szökésétől tartani lehet; Erdei Arva Andrást is a lehető legelőbbre szabadlábon maradjon, — Ács és Vékás további fogvatartását rendelte el a törvényszék; míg Erdei Arva Andrást, akinek 8 hónapi börtönbüntetéséből 5 hónapot kitöltöttek vett a bíróság, szabadlábra helyezte. — A fogvatartás, illetve szabadlábra helyezés elrendelése miatt az államügyész, illetve a védelem fel-folyamodást jelentett be.

Közlekvítés

Felhívom a néhezést és testi munkás pótljegyre jogosult alkalmazottakat foglalkoztató üzemeket, vállalatokat stb., hogy november havi pótljegyetek külön-külön kimutatásba foglalva a közlekvítés ügyosztály központi irodájában (Vöröshadsereg útja 28. I. em.) sürgösen igényeljék, mert november 3-ika után a lejárt jegy szelvények levágása mellett adjuk ki a jegyeket. A beadandó kimutatásban az alkalmazott neve, lakcíve s az általa végzett munka tüntetendő fel. Pótljegyeket kizárólag az üzem igényése alapján az üzem részére lehet csak kiadni és az üzem köteles azokat az arra jogosult munkások között kiosztani. Az önállóítottak részére pótljegy nem igényelhető. Közlekvítés ügyosztály.

Petróleumjegy kiosztás

Felhívja a közlekvítés ügyosztály a város azon lakosságának a figyelmét, akiknek lakásukban villanyvilágítás nincs (tanyai lakosok), hogy petroileumjegyeket az illetékes körzeti irodájában a következőképpen igényelhetik:

A városi lakosság élelmiszer igénylőlapon, melyen a villanyvilágítás nem létezik a lakásban az utcabizalmi igazolja, a rendőrségi lapjuk egyidejű bemutatásával.

A tanyai lakosság (különség) ugyancsak élelmiszer igénylőlap-

pal és rendőrségi bejelentőlapjának bemutatásával, az illetékes körzeti irodában szintén igényelhetik f. hó 27-től, hétfőtől kezdve, ahol petroileumjegyeket az igényléshez képest, családönként egy jegyet átvethetik. A petroileumutalványok beváltását a közlekvítés ügyosztály későbbi időpontban fogja meghirdetni.

Felhívja a közlekvítés ügyosztály a petroileumutalványokkal foglalkozó kereskedőket, hogy a petroileumutalvány átvétele végett a közlekvítés ügyosztály-nál f. hó 27-én, hétfőn jelentkezzenek. Feljegyzetemet továbbá, hogy a petroileum fogyasztói Ára Hitekenként 90 fillér. Közlekvítés-ügyosztály.

Ma van az Ady társaság Toldi ünnepe

Ma, vasárnap délelőtt 10 órakor a Déri Múzeum előadótermében ünnepli az Ady-Társaság annak a 100. évfordulóját, hogy Arany János halhatatlan remeke, a „Toldi” napvilágot látott. A korszakalkotó irodalomtörténeti esemény jelentőségét Juhász Géza fejtegeti előlki megnyitójában. Koczogh Ákos a Toldi és a népköltészet kapcsolatáról tart előadást, Kardos Pál a mai demokrácia szempontjából méltatja a hatalmas költeményt. De a közönség közvetlenül is érintkezni fog Arany szellemével: a Toldi-trilógia legszebb részleteit szövegtájtják meg Báros András bölcsészethallgató, Pápy

Judit és Zsuzsanna Gabriella tanuló-jelöltek. Az ünnepély iránt városszerzte nagy az érdeklődés.

A FOGGETLEN IFJUSÁG HÍREI

A F. I. hajdúvárnegyzi választmány a f. hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor Debrecenben ülést tart.

A Független Ifjúság leánykör-poréja szerdán délután 4 órakor tartja szokásos összejövetelét.

CSEPEL, CSODA
kerékpárok
és rádiók
MAYER EMIL cég
Kossuth-u. 13. Tel: 180.

Keimelesztés - vegytisztítás
NAGY-nál,
Mal-köz 4. — Széchenyi-u. 53.

Bricsesz nadrágot is
készítessen
Tóth Gábor öltöztetésében
PIAC-UTCA 22.

KALAPIA piszkos,
formátlan
szakszerűen tisztítja, formazza
UJ DALMI kalaposmester
Var-utca 2. sz.
Csapó-és Var-utca sarok.

Szűcs munkák!
Bundák átszabása, javítása
szelid érbani
Jakab Antal szűcsmester,
Kossuth-u. 25. udvarba

Mindeneml szállítást vállal az
Express Szállítási vállalat
Iroda: Ipariudvar ép. (Weibóci-utca 2.)
Cég: Szulimán Ákos szállítómegyező

Édesbolt mézeskalács
különséges
édegek speciális üzlete
Szinházatjáróban.
Feltűnő olcsó árak!

Női kabát **Férfi ruha**
ma is a legjobb
GRÜNFELD-nél
Kistemplom mellett.

Legújabb divat szerint készítenek
kabátok, kosztümök, ruhák
Mózsik László névelő tanár,
János, Var-u. 4.

MEGNYILT! **MEGNYILT!**
Danzinger Győző
szűcsmester szalonja.
PIAC-UTCA 40. Hongya átjáró.

Angoraszőrt
újra vásárol minden mennyiségben
ANGORATEX
kiszárasztást vagy fonalcsereket.
Budapest, IX., Pápai Ivar-u. 12. szam.
Tel: 138-000.

Hangszerek,
alkatrészek, hurok minden minőségben
és játékok legelőssébbben beszerzésben
Lovász hangszerüzletében
Simonffy-u. 1.

Szociális intézmény
tagokai méltányos hozzájárulást, vagy
ingatlanlást,
élete végéig elíart
saját gazdaságában, illetve adólléteben.
Válaszokat „Nyugodt otthon, jelligőben
a jétközbe kérjük.

„UNRRA”
meleg férfi
alsónadrágot
siessen venni
BLUM textilüzletében
PIAC-UTCA 21.

Női kabátszövet
különségesek
Férfi szövetek
Szabó kellékek
(bélés minden színben)
Balla Balázs-tól
Sveits palota. (Kapu alatt)

Most nézze meg a
SZANTÓ
kirakatát
Csapó-u. 8.
Ha jó ruhát akar venni,
tessék Szántó-hoz jönni
Csapó u. 8.
Külön úriszabóság!

Tekintse meg kirakatomat
és vásároljon
női divat pullovert,
f e h é r n e m ü t,
női szövetet, bőrkesztyűt
őriási választékban.
Tóthfalussy Piac-utca 40.
Rangya bérház

Kaliczky Ernő
műszaki, kerékpár- villamosági
cikkek, (egyver-, löszkereskedő
DEBRECEN,
Piac-u. 83.

AN ÚJJA ÉPÜLT
HOTEL ASTORIA
BUDAPEST
 Újonnan felszerelve,
 150 szoba, minden modern
 komforttal teljesen üzemben.
 Mérsékelt árak! A debreceniek kedvelt szállodája.

SS őrnagy rablóbandája garázdálkodik a battonyai határvidéken

Kiszomber és Battonya határvidékét egy 25-30 tagú rablóbanda tartja állandó rejtőhelyben. A banda vezére egy német volt „SS” őrnagy. A banda tagjai román területen ütötték fel tanyáikat, az éjleple alatt átszöktek Magyarországra és a határmenti községekben követik el a rablások egész sorozatát.

Legutóbb Battonyára törtek be a rablóbanda tagjai. Gyilkosságot is követtek el: Mihály Pál gazda feleségét, amikor az segítségért kiáltott házának kapujához az este szüronyokkal és fémelőkkel. A seélykiallásokra a szomszédok elrohantak, harcba szálltak a bandával és sikerült egy foglyot ejteni: egy nagylaki asszonyt. Az asszony kihallgatásakor elmondta, hogy a bandavezér SS őrnagy barátja, de nem volt hajlandó az őrnagy nevével megmondani.

A banda az éjszaka folyamán újra megrohanta Battonyát, kiszabadították a foglyul ejtett asszonyt. Az asszony a harc közben szerzett seibeibe belehalt, elvérzett.

A rablóbanda ezen feldühödve megfenyegette a határmenti községek lakosságát, hogy mindenkit kiirtanak.

Intézkedés történt, hogy a határmenti rendőrséget és a határőrséget külön osztagokkal megerősítsék.

Pénzhamisítóműhelyt leplezték le

A budapesti rendőrségre előállították Nagy Árpád 24 éves lakosát, aki a villamoson egy hamisnak látszó egy forintossal akart fizetni. A rendőrség szűkebb körű nyomozást indított a nyomozók Nagy Árpáddal együtt kényszerítették Gyál községbe, ahol a Pozsonyi út 27. szám alatti házkutatást tartottak. A házkutatás megfelelő eredményt hozott. A szoba felszerelhető padlózata alatt jól le-

szerezett pénzhamisítóműhelyt találtak, több ezer db. kész és félkész egy forintos pénzdarabot, — Nagy Árpádot, valamint a pénzhamisításban résztvevő édesanyját, öz. Révész Józsefnét, szül. Nagy Esztert, a rendőrség letartóztatta. Kihallgatásuk során elmondták, kb. négy hónap óta készítettek hamis egy forintosokat, és eddig ezer darabot sikerült forgalomba hozni a főváros területén.

Találkoztunk a vizsolyi Bibliával

Egy kis csapat bírók a csopos Ászaki széllel. Debreceni papok: viz a vágya arra a helyre, ahonnan elindult a magyar hit világtitka fátyla: a magyarra fordított szent Biblia.

Hernád völgyi kis község Vizsoly. Azon a tájon fekszik, ahol Monok. Vizsoly az a első magyar ígét, a világtitka fátyla, Monok az a első ígét, aki világotan megjelölt a magyar élet célját. A falu közepén felülnek az ódon, klasszikus vonású protestáns templom. Belső a dal, megdobban a szív. Ez hát az a hely, ahol 350 évvel ezelőtt született a legmagyarabb nyelvvezető szent Biblia.

VIZSOLY NÉPE

Hétköznap van. Szűkös, szárazságos, nyomotlanulátó hétköznap. De ötven debreceni tanítóképzés megjelenése ebben a kis faluban mégis kinyitotta a muskátli ablakokat. Kinyiták a tiszta, seprert udvarok kiskapuját, baráti öleléssel hivogatták az ősi Kollégium legfrissebb hallgatóit. Ingujjas magyarok lepik el a református paplak udvarát, mindenki diákvendéget igényel. Lakodalmak bellő hanglaltal vizsi ki-ki a maga vendégét.

AZ ŐSI TEMPLOM TITKA

Síma, egyszerű, ódon falak, vonalal csúcsos székkeléssel törnek az ég felé. Köből kifaragott csipkés szemekkel meregenek az elmutt évszázadokról és az a 000 ézentendő meg sem látszik a külsején. Szívderítő kis harangja csengve-bongva hivogattja a Bibliát kinyomató gyülekezet késői unokáit. Böltyes előcsarnok után lépjük át a templom küszöbét. El-áll a lélekzet az itt látott csodák önménekké látán. Ezer esztendő falfestmények szíves galériája. Apostolok, szentek, Krisztus, Szt. László harca a kunokkal békés csendben szívték a bézsnőle ara-

TALÁLKOZUNK AZ ŐSI BIBLIÁVAL

Kovács Lajos lelkész barátunk egész nap szívesen a titkokat rejtgető kis templomában ül volna és átszemlélte arecal, simogató szavakkal ismerteti ennek a csodálatos templomnak minden kis porckááját. Lenyűgözött érzékkel lesza lelkünk a színek harmonizációját, mikor előállt azzal a művel, melynek a kedvéért ide jöttünk. Hozza a nagy könyvet, a Könyvek Könyvét. Letesz a aranyhímzéses asztalra azt a könyvet, melyre kíváncskodok még a világ másik sarkából is szívesen előjönnek itt fekszik előtünk a vizsolyi Biblia eredeti példánya, melyet 350 évvel ezelőtt adtak ki. Egyetlen példány a három közül, mely ez a kerek világon létezik. Ez hát az a könyv, melynek nyomása idején háromszor is megtette az utat Gőnc és Vizsoly között a kis Szelei Molnár Albert. Hozta a filas fordítás: a gönci esperesiől és vitte a kinyomott korrekturát naponta többször is. Hatalmas munka, négy öt mal unokájánál is na-

Divat férfi gyapjuszövetek kabát anyagok **HEGYI** posztó, szövés, bélesárú szaküzlete
 — Dégenfeld-tér 10. sz. —

Szabad termelői cukrot bármilyen mennyiségben vásárol a Hajdúsági Tej és Árnforgalmi Szövetkezet Huszárlaktanya.

DEBRECZEN 6. OLDAL 1947. X. 26

gyobb. Fejlődés, kezdőbetűl díszes nyomásnak, nagy gondot készülték. Itt áll hát ötven debreceni diák előtt és beszél hási lelkülmekről, dicsőséges épülről. Mennyi rejtetés, mennyi szavodás és mennyi vér hullott el érte te Könyvek Könyve. Mennyi harc és mindig Te lettél a győztes. Forgasd át ódon lapjait és lehellezőből megérjük a nekünk szóló üzenetet. Sugárzik belőle a hit, érzék belőle a bölcsesség. Ide kellene minden kicsinyhű magyarnek elférni lelki fűrdőre. Örök telnek el mire szölit az idők szava és mi elbűvölt lélekké mondunk búcsút annak az egyszerűnek látszó, csillag gompos kis templomnak, melynek falai között a világ legértékesebb kincsei vannak elrejtve. Búcsút mondunk szíves házigazdánkknak is és egy egész életre szóló kedves emlékek távozunk el a herádpárti kis faluból. Somorjai László

Anyakönyvi hírek

Születések: Porcsin Imre máv. Kazánkovács Rigó u. 49. fiú Károly. Rímóczi Imre fm. Nagyhegyes 49. fiú Imre. Kiss Gerő férfi-szabó s. Szent A. u. 27. leány Éva. Vigh András gard. Fáy dűlő 14. leány Anna. Posta József asztalos s. Arany J. u. 62. leány Margit. Táncos Ferenc npsz. Huszárlaktanya, fiú Ferenc. Antal Imre meteorológus Csopó u. 63. fiú Imre. Vedróry János pénztáros Helyes u. 19. leány Magda. Sziklai Béla gyógypedagógia tanár Nagyvárad u. 18. fiú Béla.

Eljegyzések: Szabó István npsz. Pac 20. és Ember Piroksa Pac 29. Drahos József m. tiszv. Kertész u. 3. és Vad Erzsébet Ballegelő 127. sz.

Házasságok: Kocsis István gyári m. Kassa út 26. és F. Nagy Rózsa Kassa út 26. Bráner Károly fm. Ballegelő 317. és Zilihi Ilona Ballegelő 317. Sass József malomtulajdonos Nagyéta és Baogh Kiriara Attila tér 4. Pető Béla máv. gépiakos Nyil u. 135. és Danó Ilona Lorántffy u. 3. Kozsmpel Dezzó m. tiszv. Olán K. u. 29. és Fávör Róza Olán K. u. 29. Fenyvesi János kőműves s. Korponai u. 10. és Molnár Jolán Árpád tér 42. Bende Vilmos máv. s. Csella u. 6. és Lugosi Irén Tancos u. 68. Dudás Tibor rádiószereelő Kúrtós u. 17. és Bogovics Lenke Kúrtós u. 17. Guljás Ágoston puskaműves s. Peterfia u. 58. és Bálint Magdolna Simonyi út 8. Módos Ferenc órák és ékszerész Csorvás és Székelyhidi Irén Kerekcs u. 11. Tólkés Bernát fémozdonyvezető Szepesi u. 17. és B. Tóth Emma Krudy Gyula u. 1. Tiszta András máv. fényező Kizsi u. 75. és Dobó Zsuzsanna Lándza u. 17. Lovász József postatiszt Telek u. 44. és Simon Erzsébet Homok u. 29. és Pálka János m. tiszv. Bercsényi u. 61. és Jóni Julia Bercsényi utca 61. Szanyi József vaskezesek s. Árpád tér 14. és Lipsey Mária Fancsovics u. 42. Csuka János géplakatos s. Bethlen u. 22. és Kovács Margit Péterfia u. 48. sz. Dózsa Imre máv. fiú Timár u. 20. és Kerezi Éva Timár u. 20. Orbulov Imre timár m. Pozsonyi út 23. és Kozma Erzsébet Bezerédi u. 39. Győrösi Sándor máv. forg. tiszv. Hungaria út 3. és Rádai Mária Uszó u. 19. Balogh Sándor szobafestő Hold u. 10. és Bühnyei Erzsébet Kálmánhegyi u. 5. Barta József fm. Józsa és Szabó Mária Tejjagdász 14. Holló András fm. Pacz 20. és Lente Piroksa Szepes 72. Vatal György kocsis Ebes 53. és Fábán Margit Ebes 53. Vida Imre fm. Hely 81. és Varga Margit Nagycseré 51. Szabó Lajos hentes Csopó u. 82. és Gáti Erzsébet Homok u. 119.

Halálozások: Ambrus Péter ref. 6 éves Pesti u. 4. Zöld Kálmán festő s. ref. 23 éves Luther u. 26. Mezei Gábor kőműves s. ref. 78 éves Csokonai u. 12. Tóth Bálint ny. egyetemi altiszt ref. 53 éves, Ballegelő 75.

H I R E K

TRAVVEL TERHELJI

A szentő-velő nép költője
 Ma ünnepi a debreceni Ady-Társaság Arany: „Toldi”-ja megjelölésének a 100. évfordulóját. Forduljunk el ma, ha csak röpke percekre is, a belpolitika lármájától, ne figyeljünk egy kissé a nemzetközi viták vihart sejtető távoli mennydörgésére sem. Tegyük inkább fülünket a nagy költő halhatatlan szívére, próbáljunk annak a dobogásból kihallani valamit, ami nem mulandó.

Ha igaz, hogy egy nép lelkét költői fejezik ki igazán, s legnagyobb, legnagyobb költői legigazabban, akkor nincs benne kétség: a magyar népet megismerni Arany János nélkül nem lehet.

Semmi újat nem mondunk vele, hogy Arany költészetében a szentő-velő magyar nép lelke beszél. Egy óregkori versében, amelyet sokan legszebb lírai költeménynek tartanak, írja—írja, — hogy kebele holtig sajog az elhagyott mező, az anya-termesztet után. „Nagy mezei jószág” néki Magyarországnak, s ő a főváros zajában, lényében is örök vidéki marad. Halálát is így sejtő meg: „Ez a letavanczolt évébe Köt engemet a jó isten lévébe, Estakarit régi rakott csúfba, Vet helyenre még bebontat cserébe.” E sorokat felsejtendővel halála előtt írta, de nem is az nevezetes bennük, hogy szomorú jóglala úgy bevált. Hanem az, hogy a költő mindig a hasonlatáiról lehet megismerni.

Ahonnak legszívesebben meríti legszebb képét, az az ő lelkének az igazi otthona: Aranyé tehát a földművelő élet, az a bizonyos nagy, mezei jószág.

Ezt a szerelmet élete főművében a Toldi-trógiában sem tagadja meg az előzői román pítanájának Toldi elszőrt, paraszti munka közében. Elbódorog innen kétségbe merésze világba fényes királyi udvarban, lovagi tornákra, vakmerő kalandokra, véres háborúba. De ime estéjén mégis ide ter meg, s maga ássa siriát az Alldól keblébe. Lehetetlen ebben jelképet nem éreznünk.

De lehetetlen azt is meg nem éreznünk, hogy aki a magyar népet, Arany János népet ismerni, szeretni, vezélni akarja, annak a paraszt lelkét kell megértenie.

Várható időjárás: Mérsékelt kelet szél, növekvő felhőzet. Az éjszakai lehűlés gyengül, a nappali hőmérséklet ismét süllyed.

Ügyeletos gyórgyszertárak: „Reményesség” Csopó 22. „Mátyás király” Vámospércsi út 16. sz.

RÁDIÓMŰSOR. Vasárnap: 7: Reggeli zene. 8: Hírek. 8:20: Hanglezek. 8:30: Szalay Lajos orgonái. 9: Görög katolikus istentisztelet. 9:30: Református vallásos felőra. 10: Római katolikus egyházi ének és szentbeszéd. 11: Ami a hetti hangos híradóból kimaradt. 11:20: Kamarazene. 12: Hírek. 12:15: Anyák 5 perce. 12:20: Hanglezek. 12:40: Bányászféra. 13:10: Jazz 14: Hírek. 14:10: Hanglezek. 15: Kislányok. 15:20: Orsz zene. 15:45: Vasárnap krónika. 16: Magyar noták. 17: Hírek. 17:10: Magyar parnaszus. 18: Vasárnap beazigetés. 18:20: Falurádió. 19:20: Kics Maryi és Melcsiner Béla vídám műsora. 20: Hírek. 20:15: Hangképek a vasárnap sportjáról. 20:30: Házi együttes. 21: Hanglemez. 21:10: Sporthírek. 21:20: Vidám hanglezek. 21:30: Rádió-ankét. 21:50: Hírek oroszul. 22: Hírek. 22:30: Vasárnap este. 22:30: Hanglezek. 24: Hírek. — Budapest II: 10: Hanglezek. 17: Ótóra tea. 18: Hírek. 18:05: Kamarazene. 19: Részletek s. „Szegény Jonathán” című operettből. 20:30: Könyvszemle. 21: Hírek. 21:15: Táncczene. 22:15: Le-mezkavalkád.

* Símaj gyorstróiskolában Áltandó beiratkozás Plac ú. 73. Áltamvizsga. Vasutkezdmény.

Fülöp Lajos
 villanyfelszerelési vállalat
Rádiót, villanyt szerel, javít
 Csopó-utca 33-35. Telefon: 590

A Református Központj Nőszövetség a Kistemplomban előadásokkal egybekötött evangélikációt tart folyó hó 28, 29 és 30-án azaz kedden, szerdán és csütörtökön délután 4 (négy) órai kezdettel, mindenkit szeretettel hívunk és várunk. 28-án, kedden d. u. „A reformáció eredete és lényege” címmel előadást tart: dr. Kévezs Imre püspök. Evangélikai: dr. Mak-kai Sándor egyetemi professzor. 29-án, szerdán d. u. „A nagy reformátorok” címmel előadást tart: Horkai László vallásánár. Evangélikai: dr. Farkas Ignác. 30-án, csütörtökön d. u. „A magyar reformáció” címmel előadást tart: Tóth Endre egy. tanár. Evangélikai: dr. Szabó Mihály táblabíró.

Reformációról ünnepély a Kossuth-utcai templomban. A Kossuth-utcai templomban ma ünnepelik meg a reformáció emlékét. Délelőtt 10 órakor úrvacsorát osztanak. A szászok szolgálatot Harasznyi Pál espereslelkész látja el. Délután 4 órai kezdettel templomban ünnepély lesz, melyen dr. Czeglédi Sándor egyetemi tanár mond ünnepi beszédet, közreműködnek még Kürthy Károly lelkész verseirovasással, Szécsényi Katalin szavaival, Nyakas László és a Pacsirta-kórus énekeszámmal. Belépődíj nincs, perselyadakozás a templom és iskolaberendezés helyreállítására szolgál.

* **Új tanácsmányom kezdődik** Mérő tancsiskolájában (Kossuth u. 1.). Beiratkozás hétfőn este 7 óráig.

Hétódon pártközi értekezlet lesz a városban. Egyetlen tárgya a Szálán generáliszsámuzat Debrecen díszpolgárává válassza november eleji városi közgyűlés előkázitása.

Nyíregyházán már helyreállították... A nyíregyházi törvényes épülete háborús károkat szenvedett. Az igazságügyi tárcs helyreállította az épületet, amelynek pteken volt az átadása. Az átadásra szakértőül meghívták Kalenda Lorántot is, Debrecen városi műszaki ügyosztályának vezetőjét.

Bezoigáltattak a rendőrségre egy darab felhárkeretű szemüveget fekete tokban. Tulajdonosa Jelentkezzen rendőrség I. em. 59. szobában.

A HONSZ felhívása. A Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. 6-hat hadirokkant, vagy 18. életévét betöltött hadiárva kérs ujság árusítására. Jelentkezni lehet hadigondozási igazolvánnyal a HONSZ Kossuth u. 43 sz. alatti irodájában. A HONSZ elsőksége.

* **Mártírszaj tancsintézetben** Hunyadi u. 9. november 3-án új tanfolyam kezdődik. Minden vasárnap fél 4-től fél 7-ig ésszűtác.

* **Gratifikációs írásból** mindenkiért biztos felvilágosítást nyújt. Széchenyi 19.

A Kerekezdémi Alkohuzerotek Sz. kszervezete kulturális bi-kottsága kedden, október 28-án délután 5 órakor a Kossuth u. 59. szám alatti helyiségben kulturális összejövetelt tart. A műsor keretében Arany Sándor dr. gazdasági egyetemi tanár tart előadást, míg a szakmabeli ügyekről Timmer Sándor, a Magyar Ruháipari alkalmazottja beszél. Érdeklődők szívesen látanak.

Betűró kizsörtöta Taci Katalin Kossuth utca 11. szám alatti pincéjét Nagymennyiségű fát és más ingóságát lopott.

BÚTORT
 Budapest
 Newyork bútoráruházban
 Grünwald Béla Budapest, Dehény-s. 57., vásároljon bei a saját szemével készült legszebb és legjobb kivitelű háló-, ebéd- és kombinált szobák, konyha berendezéseket a legcsébbes ártól kezdve a legújabb képze. A megvásárolt bútorok csomagolását vagy behozatán ismndítései vállaljuk.

Háló, kombinált szoba, konyhaberendezés, rőkamie, tofel
 legolcsóbb napi árban beszerezhető
Bálint Sándor bútorraktárban
 CSAPO-UTCA 25.

TISZÁNTÚLI KISGAZDASÁG

DEBRECZEN 7. OLDAL
1947. X. 26.

Jutalom

Az ország jövő évi kenyere függött és függ az őszi szántások idejében való elvégzésétől. Ezt a fontos tényt ismerte fel a földművelésügyi kormányzat, amikor úgy intézkedett, hogy azokat a gazdákat, akik az előírt mennyiségben felül nagyobb földterületet felszántanak, prémiumban részesíti. A jelek azt mutatják, hogy a gazdatársadalom, amelyet százeleves teher nyom s amelynek kevés a pénz, ezt az alkalmat is felhasználja, hogy könnyen nyíltan anyagi helyzetén. A jutalom rendszer helyes és megfelelő intézkedésnek ígérkezik, ez esetben kár volna vele lehangolni. Jól tudjuk, hogy a gazdák jutalom nélkül is elvégzik a rájuk váró feladatokat, hiszen volt idő, amikor szinte ingyen adta oda mindenki a föld népe. Különösen iparkodók a parasztság, ha olyan fontos kérdésekről van szó, mint az ország kenyere. A parasztságban vitathatatlanul megérvő igényeket és munkakészséget azonban előnyösen befolysolhatja a lentiekhez hasonló jutalom-rendszer, mely mindenképpen ösztönözni hat a kevesebb gazdára. A mezőgazdasági szempontból életbevágóan fontos munkálatokra ki kell terjeszteni a helyesnek bizonyuló prémium rendszert.

Kölcsonvetőmag visszafizetése

A földművelésügyi miniszter a következőkben rendeltet adta ki valamennyi vármegyei gazdasági felügyelőnek:

"A Gazdasági Főtanács hozzájárult ahhoz, hogy azok a gazdálkodók, akik az 1946. év őszén és 1947. év tavaszán kölcsonvetőmagjuttatásban részesültek, a kölcsonvetőmag visszafizetését az alábbiak szerint végezhessék:

Azok a gazdálkodók, akiknek természetben a kölcsonvetőmagjuttatás mazzal veletl terményből katasztrális holdanként 4 q-nál kevesebb kölcsonvetőmag tartozásukat október hó 1. napjáig a 60 forintos beszállítási kenyérgabona alapvetővel kamatmentesen készpénzben fizethetik meg.

Azok a gazdálkodók pedig, kiknek természetben a kölcsonvetőmagból nyert terményből katasztrális holdanként 4 q-nál nagyobb vetőmagtartozásukat természetben kötelesek megfizetni. Ezek a gazdálkodók cséplési eredménylapjából, az a bizottság a községi előjárás (polgármester) kiküldöttjén kívül a Parasztszövetség, az Új Földhözjutottak Országos Szövetsége és a Földművelésügyi és Képzőiskolák Országos Szövetségének helyi csoportja kiküldöttjeiből áll."

Gyümölcsösök őszi és téli gondozása

Gyümölcsösök őszi és téli gondozása

Az őszi munkálatokhoz tartozik a gyümölcsösök talajának megművelése — felásása — és ezzel egyidejűleg a szükséges trágázás is. Ahol fiatal gyümölcsösökben még köztes-termesztést folytatunk, ott a talajművelést a rajta lévő kapások ápolási munkájával egyidőben adjuk meg, míg az idősebb gyümölcsösök talaját fel kell ásni. Ahol a fák nagy távolságra vannak egymástól, például réteken, legelőken és utak mentén, ott a fák alját a korona csurgójáig ássuk fel. Csak a kellően megművelt talaj képes kelően szellőződni, a csapadékot befogadni és a benne lévő növényi tápanyagot feloldani, míg a kemény, megműveletlen talaj a csapadékot igen nagy részét elpárologtatja. Az ásás, esetleg szántás ne legyen túl mély, hogy a gyökereket ne sértjük, gondoljunk arra, hogy a fák gyökereinek pókháló szerűen hálózódik be a gyümölcsös egész területét. Ehhez a fákhoz közel ne járjunk, nehogy megsértsük azokat, ezért ott lehetőleg ásóval végezzük el a munkát.

Minden gazda előtt ismeretes, hogy a talaj évenként megismétlődő természetes tápanyagtartalma csökken. Ha így van ez a szántóföldi termesztésnél, akkor a gyümölcsösre ez fokozottabban mértékben áll, mert a nagy lombzat és termés nagyobb mértékű tápanyagot igényel. Ehhez járul még a fiatal gyümölcsösöknek a köztes termesztés, mellyel sokkal jobban kihasználhatjuk a talajt, mint a szántóföldi termesztés. A fának nagy teste kifejléséhez, illetve fenntartására minden évben sok tápanyagra van szüksége és ha ezen felül nem kap a gyümölcsös kifejléséhez több tápanyagot, úgy nem tud gyümölcsöt hozni még erre nem gyűjt magának elegendő tápanyagot éveken keresztül. Ezért van az, hogy a gyümölcsfák nem szoktak minden évben teremni. Az elemi csapásokat (fagy, jégkár stb.) kivéve, más más természetű minden esetben meghozza a maga gyümölcsöt, úgy a fa is meghozza, ha megfelelő tápláló anyaghoz jutnak.

Nem igaz tehát az a hiedelem, hogy a gyümölcsfák csak bizonyos években teremnek, pld. kőris, alma stb. 3-4 évenként. Ennek oka nem a fák természetében — életani tulajdonságában — hanem a tápanyaghiányban keresendő. Sajnos, meg kell állapítani, hogy a gazdák igen nagy része, ha fát már okserűen gondozza is, de trágázásra egyáltalán nem gondol. Igen gyakran halljuk, hogy azt mondják: valamikor nem trágázták a fákat, mégis többet termettek. Ebben igazuk van, mert a feltört ótalsók hosszú években keresztül elegendő tápanyaggal szolgálták a terméshoz, míg ma már a tápanyag nagy része a hosszú évtizedek természetével kifogyott. Meg lehet győződve minden gazda, hogy kellő trágázással éppen úgy, mint a szántóföldön — évről-évre — teremni fog a fája.

A trágázást a lombhullás után, amikor a fákat megiszogattuk, az őszi felásással — szántással — egyidőben — és sohasem tavaszra elvégezzük. A trágázást kétféleképpen végezhessük: vagy az egész területet, vagy pedig minden fát külön-külön trágázzunk. A trágázást talajmunka szerint 3-4 évenként rendszeresen meg kell ismételni. Ha egyes fák trágázzunk, akkor a fa koronájának csurgója (szále) alatt körben árkot ásunk, ebbe helyezünk a trágát, utána földdel feltakarjuk be, négyzetméterenként 5-6 kg trágát számítottunk, amely a fa magassága szerint 3-4 métermagassá is lehet. Egész területre kat. holdanként 3-400 q trágya szükséges, aszerint, hogy idősebb vagy fiatalabb gyümölcsöskékről van szó és köztes termesztés a gyümölcsösökben.

Mészhiányos talajon egyes gom-

babetegek jobban megüremad-ják a fát. Így a vasúdosás, a szilva tápkárosodása (bábaszilva), rákos sebek, levélfodrosodás könnyebben lép fel és erősebben pusztít. Ilyen esetben kísérletet tehe-

Készítsünk árok-síllót

A mai takarmányviszonyok világban fokozottabb jelentősége van az egyszerű árok-sílló készítésének, mely ugyan pénzbe nem kerül, de mégis lehetővé teszi, hogy a gazdák segítsenek magukon s állataikra könnyen átteleltessék. Az árok-sílló készítése a következőképpen történik: Három hold kukoricaszár szűz-sához ásunk 1 méter hosszú, másfél méter mély és másfél méter szélességű terdoidalú árkot, amelynek felső szélessége 2 méter 25 centiméter legyen. Ha a talaj víz megengedi, az árok 2 méter mély is lehet. Az árok élét le kell kerekíteni és a falakat simára kell végni. Az árok alá trágát teszünk egy réteg szalmát, vagy töreket, hogy a síllózt takarmány ne érikezzen a földdel. A szárat szecskavágyóval jó apróra felvágjuk és rétegenként alaposan beletáposzuk a gödörbe. Különösen ügyelni kell arra, hogy a gödör garkainál is jól letáposuk, mert különben könnyen romlik a takarmány. Ha répaletet, vagy répaszéletet keverünk a szár közé, úgy locsolni sem kell, mert a répalet elégé átmedvesíti a szárat is. Ha magában csak tengeriszórtat síllózzunk, akkor közben állandóan

Oszi tanácsok gazdáinknak

1. Síllóznia ma még igen kevés gazda tud, azt viszont mindannyiunk megtehettük, hogy a takarmányozás szempontjából rendkívül fontos kukoricaszárát töréskor mindjárt levágja, kévébe öszkölöti, képköpa rendszeren öszkölözi és sürgősen behordja. Az ottani öszkerakás is gondos legyen, szalmatakaró véd az idő viszontagságaitól. A szárvas marhákhoz kivül jól lehet használni a jól kezelt romlatlan kukoricaszárát a lovak és juhok takarmányozásában is. A kukoricaszárat legelőszűzű szecskával és más takarmányokkal összekeverve etetni.

2. A jelenlegi száraz időjárás viszonyok mellett a korai velés nem előnyös. A vetést nem szabad elisíteni, hanem inkább a talaj alapos előkészítése, a vetőmagmennyiség és minőség helyes megválasztására kell a súlyt fektetni. Akinek módjában áll mütárgyát bevezetni, az használaton elsősorban szuperfoszfátot, de lehetőleg peti sót is, mert ezekkel az eszközökkel a kései vetés hátrányát nagyrészt ki lehet egyenlíteni.

3. Állattáplálékunk csökkenése folytán nagyon sok helyen a tehéneket is igamunkára fogják. Szem előtt kell azonban mindig tartani, hogy az igázott tehének jobban ki kell pihennie magát. Azért bővebben almozott, szárazabb felhelyet illik meg. A munkából való hazatérés után a csülök hagydékból tisztítsuk ki a szárat, mert ha keményre beleszárad, a hasadék gyenge bőrét könnyen gyulladáshoz vezethet. Ha a tehen kemény, köves, uton jár először megpálcálgatni.

4. Gyengén előtölt méheslád-jainkat kisebb fogyasztással is sikeresen átteleltethetjük úgy, ha egy-egy kaptárba két esetleg több méhesládot helyezünk el. A méhesládokat roszázóval, vagy szecskából készült választófalakkal különböztük el egymástól. A léscsék úgy rendezzük be, hogy két egymás mellett felel család léscsék egy egészét alkosson. A két méheslád a választófal mellé húzóva egymást kölcsönösen melegíti és így fogyasztása lényegesen kisebb.

5. A dohánytörés befejezése után a kórkókat éles csatlánykapával vágjuk ki és szantsuk le, mert így értékes tápanyaghoz jutnakuk földünket. Dohánytermesztésünk a pajtában, a teljes száradás után is kísérjük állandó figyelemmel, szellőztetésről gondoskodjunk, hogy penészesedés ne léphessen fel. Kivés, nyirkos napokon a szellőző nyílásokat tökéletesen zárjuk le.

tünk — először kis területen — meszeszettel. — Szétporkadt meszet kell szétszórni ásás, illetve szántás előtt, vagy hóesés előtt a talajra szórjuk ki. Kat. holdanként egy métermagassá meszet számítottunk.

Csorbá József dr. gazdaképző isk. igazgató.

Új utakon a debreceni gyümölcsösgazdálkodás

A földművelésügyi miniszter egyik legutóbbi rendeletével újabb szabályozta a gyümölcsösgazdálkodást. Ezzel kapcsolatban a debreceni Kertészeti Felügyelőség a következőket mondotta lapunk munkatársának: A rendelkezés lényege az, hogy a jövőben csak az államilag ellenőrzött gyümölcsösiskolák hozhatják forgalomba a gyümölcsösoltványokat.

A debreceni és környékbeli kertgazdák tudják jól, hogy az ilyen értelmű korábbi miniszteri rendelet megkerülték, kijátszották. A gyümölcsöstermelő gazdák sok hibát követtek el azáltal, hogy engedéllyel nem bíró csálóknak adták megrendeléseket nem látott, de talán nem is létező gyümölcsoltványra. Persze az eredmény: taradtság, kiadás és bosszúság és még sok károsodás, termés elmaradás stb. Ha az utazó ügynököt igazolják és gondosan kikérdezzük, sok kártilól és bosszúságtól óvhatják meg magukat a termelők.

A vonatkozó rendelet megszabja, hogy a gyümölcsoltványoknak szakvizsgálóknak kell lennie, csak akkor hozható forgalomba. Az, hogy az oltvány szakvizsgáló, a gyümölcsoltványokban az állam szakhivatalnokaival ellenőriztetik. Persze lopni itt is lehet, vannak zing falkolák is melyek nem jelentik be működésüket az állam szakhivatalnak, hanem lopva nevelnek fel néhány száz oltványt és csapják be velük ügyvédek segítségével a gazdaközöniséget.

Nagyon vigyázni kell! Persze az oltvány szakvizsgálóval való megbízhatóságot a termelő szakismerelek hiányossága miatt alig tudja elbírálni. Hiszen az ő feladata a gyümölcsöstermelő, ehhez a legfontosabb er is. De mindent nem tudhat. Tudnak helyette a szakemberek. Ezeket irányítják és ellenőrzik a szakhivatalnokok. Ok irányítják és ellenőrzik a gyümölcsoltvány forgalmát.

A gyümölcsoltvány oltványt csak ráerősített és tartós anyagból készült címkével ellátva szabad forgalomba hozni. A címkén mütárgy vagy vegyi úton fel kell tüntetni az engedélyes nevet, a gyümölcsoltvány természetvny fajta nevet, oltványoknál az alany pontos megjelölését is.

Gyümölcsoltvány természetvnyét piscon, vagy házalás, vagy szekerés útján forgalomba hozni tilos. Aki ilyenről tudomást szerez, tegyen feljelentést a legközelebbi

rendőrszemlére, akiknek kötelessége az ilyen zugrústást (feljelentést) azonnal megüremelni, az árustó ellen feljelentést tenni feleleteseinél.

A gyümölcsoltvány forgalmát az Állami Kertészeti Felügyelőség irányítja és hatáson ellenőrzli. Eppen ezért forduljon az állami kertészeti felügyelőséghez (Debrecen, Hadházi utca 23. sz.) minden kertgazda, oltványbeszerzés előtt, akkor is ha kis tételről van szó, útbaigazításért szaktanácsért. A felügyelőség szívesen — lehetőleg pénteki napon — de írásban bármikor felvilágosítást ad.

Jó takarmány pótlék

A mezőgazdasági szakembereket állandóan foglalkoztatta az aszály által bekövetkezett katasztrófák takarmányhiány kérdése. Két mezőgazdasági szakember egymástól függetlenül kísérletet tölattolt az akáctermésnek takarmányul való felhasználására. Az akáctermés örleményét a Mezőgazdasági Szakemberek Országos Szövetsége megvizsgálhatta az Országos Állattáplálási és Takarmányozási Kísérleti Intézetrel s a vizsgálat eredménye meglepő volt. Kiderült, hogy kiváló tápértékű: 84 százalék fehérjét, 4,1 százalék zsírt, 3,6 százalék nitrogénmentes kivonható anyagot tartalmaz és magas keményítőértékű van. Tápértéke azonos a lucernával. A mostani takarmányhiányban kiválóan használható kukoricalevél és szár tápértéke kifejezetten jó. A felfedezés jelentőségét növeli az, hogy éppen akkor nagy az akáctermés eredménye, amikor aszály miatt takarmányhiány van. Az egyik kísérletező egyszerű eszközt is konstruált amivel könnyűszerrel nagymennyiségű akáctermést szedhető.

HIREK

— A naprakészmagot tölös takarmányozásra felhasználni, a közellátásügyi minisztérium legújabb rendelete szerint.

— A Svájcban vásárolt szimentalok első csoportja: 52 bika és 52 üsző megérkezett a budapesti tenyésztőállatvásártételepre, ahonnan szentesiálják az egyes törvényhatóságoknak.

— Ellenőrzik a csávázást. A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, melynek értelmében a községek és városok előjáról kötelesek ellenőrizni, hogy a gazdák végrehajták-e a kötelezően elrendelt csávázást. A rendelet ellen vétőket a legszigorúbban megbüntetlik.

— Oltványfertőző elvetélés ellen. Egy amerikai tudósok sikerült oltványfertőző előállítani, mely teljes biztonságot jelent az eddigi gyógyíthatatlan fertőző elvetélés ellen. Az oltványfertőző most már Magyarországon is előállítják s az állatorvos előírására mindenütt beszerezhető.

— Vigyázzunk a szárfoltó répaszelettel! Igen fontos, hogy a gazda a répaszeletet etetés előtt beáztassa. Különként 4-5 liter vizet lehet számítani. Ha áztatás nélkül etetünk, könnyen előfordul, hogy a répaszelet, mivel az állat emésztőszerveiben duzzad fel — gommorpedést okoz.

— A listaszőlőtáji engedélyek október 15. után is érvényesek. Az egyes vidéki hatóságok mástaita intézkedései tévedésen alapszanak.

— Kedvezményes tenyészkoca kiosztást rendelt el a földművelésügyi miniszter a hároméves terv keretében. Az akcióban elsősorban az úgazdák és a 10 katasztrális hold szántónál kevesebb területtel rendelkező kisgazdák részesülnek. Az igénylők öszkerászt a területileg illetékes állattenyésztő egyesület végzi, de az újonnan földhözjutottak kérvénye felől csak az UFOSZ és a MOSZ helyi megbízottainak véleményének meghallgatása után dönthetnek.

— Az új pipadohány. A pénzügyminiszter „Magyar” elnevezésű alatt 25 grammos csomagolásban, 80 filléres áron új pipadohány forgalomba hozatalt engedélyezte. Az új dohány már a vágárlöközöntség rendelkezésére áll.

— Az igazságtétel bírszantsága legmagasabb díja közép és könnyű talajon 45 forint, költöt talajon 56 forint. A részletes rendelkezés a Magyar Közlöny 227-228. számában található.

TISZÁNTÚLI KISIPAR, KISKERESKEDELEM

Felavatták a debreceni vendéglősök szakosztályának székházát

A debreceni szállodások, vendéglősök és kávéosok ipartestülete csütörtökön délután díszközgyűlés keretében tartotta meg székházavatóját. A szép ünnepségen megjelentek az érdekképviseletek kiküldöttjein kívül a közélet és a társadalom vezető egyéniségei is. A díszközgyűlés az iparos dalárdának vezetésével kezdődött. Majd Csócsits Lajos, a vendéglős szakosztály elnöke mondott ünnepi beszédet. Üdvözölte a megjelenteket és elmondta, hogy a testület által alapított és fenntartott pincér szakiskola 45 évi fennállás után a háborús események következtében elpusztult minden berendezésével együtt, csak egy-két emléket tudtak a romok alól megmenteni. A vendéglátó ipar képviselői a felújítás után először álltak tisztelegve a debreceni és hozzájárultak iparuk újépítéséhez. Ennek során Pál Sándor vendéglős-mester vette fel az ötlete, hogy az egész országban ismert tanonciskolát is fel kell állítani az ipari utánpótlás szempontjából. Debrecen város tanácsa megértéssel fogadta a vendéglősök kérését és módot nyújtott arra, hogy a vendéglátó ipar ismét otthon találjon. Két és fél évi munka után a szakosztályi tagok áldozatkészségével folytán a székház elkészült, melyben nemcsak a tanonciskola és tanoncotthon hanem az elagógát pincérek és vendéglősök otthonát is be fogják rendezni.

Zsigó Károly, a vendéglős szakirányú tanonciskola igazgatója ismertette ezután az elpusztult intézmény történetét. Debrecen haladó szellemű vendéglős iparosai 1902-ben alapították szerény keretek között a pincér iskolát. A régi nagyok, Németh András, Hauer Bertalan, Kemény János, Törő Imre, Márkus Jenő lelkes odaadása mutatott iránymutatást a jövő nemzedéknek. Az iskola egyre fejlődött, az első igazgató, Poister Adolf lelkes munkája folytán. Több mint 30 évi működése alatt új vendéglős nemzedék került ki az iskolából, akik ma értékes munkásai a szakmának. Előadta még az intézet pusztulását és halálával emlékeztet meg Pál Sándor kezdeményezéséről, amely eredményhez vezetett.

Ezután Szabó Kálmán polgármester a város közönsége nevében tolmácsolta örömet és üdvözlését a vendéglős szakosztálynak. Az újépítés rendkívül eredményes előtérrel alapját és példaképpé állítja oda a debreceni vendéglősöknek az ország elé.

Radó Rezső kamarai főtitkár szintén örömmel üdvözli az intézmény újra alapítását, mely a magyar kultúra céljait szolgálja. Meg kell érteni mindenkinek, hogy a nagy számmal és erővel rendelkező népek között a magyarságnak a kultúra és a gazdasági élet terén kell felelni a versenyt, hogy helyünket megállítsuk. Olyanokat kell vezetni helyre választani, akiknek lelke ideálokról van tevé és a munka szeretetétől duzzadva tudnak a köz javáért dolgozni. A kamara készséggel fogja a szakosztályt támogatni.

Hanai Ferenc a vendéglősök és szállodások országos szövetségéről köszöntötte a debreceni kartársakat és külön kiemelte Csócsits Lajos elnök személyét, akinek nevét az egész ország ismeri, mert a szakma érdekében a közjót szolgálja. Sok szerencsét kívánt a debrecenieknek további küzdelmeikben.

Dr. Hricfalussy István a budapesti szakiskola igazgató tolmácsolta a fővárosi szakkörök üdvözlését. Szép beszédében foglalkozott a szakma kulturális és gazdasági feladataival a változó és nehézségeket, melyekkel a rendkívül időkben meg kell küzdeniük, hogy célhoz érhesseken.

Végül Nagy Sándor ipartestületi elnök köszöntötte a debreceni ipartestület részéről a debre-

eni vendéglős szakosztály tagjait, biztosította őket arról, hogy az ipartestület vezetése mindig lelkesen fogja támogatni a szakma fejlesztésére irányuló közérdeklő kívánságait.

Csócsits Lajos záróbeszédében kegyeletos megemlékezéssel szőlt az elhunyt régi vendéglősökről. Felhívta a tagokat, hogy akiknek fénykép, festmény vagy más tárgy van birtokában, engedje át a szakosztálynak, hogy pótolhassák az elpusztult emlékeket.

A díszközgyűlés befejezése után a nagyszámú közönség eloszlott a székház pompásan berendezett termelében. Megtekintette az impozáns bőkezűséggel felszerelt helyiségeket és lelkesen ünnepelte a szakosztály vezetőit. A szakosztály gazdag ünnepi vendéglistát vezetett.

Este 8 órakor az Arany Bika üvegtermében szórakoztató társasvacsora volt, amelyen megjelentek a hatóságok képviselői, a vendéglősök és kormármások csaknem teljes számban. Számos pohárköszöntő hangzott el: Csócsits Lajos szakosztályi elnök rámutatott arra, hogy milyen lételeményeket lehet létrehozni a tagok áldozatkészségéből, hangzott, hogy a szeretet a legfőbb mozgató erő. Ez volt megitt is. Reif János Pál országos szövetségi kiküldött elismerő szavakkal nyilatkozott a debreceniek újépítő tevékenységéről, méltatta Csócsits Lajos érdemét. Szabó Kálmán polgármester a debreceni vendéglátóipar nagyszerű teljesítményeiről szőlt, dr. Radó Rezső kamarai főtitkár szintén erről szőlt. Fürt László a Kereskedő Társulat és a Lőkörnyársok Egyesülete nevében méltatta a vendéglátóipar újépítő tevékenységét. Vojth Simon a Kormármások Ipartársulatának üdvözlését tolmácsolta és az új intézménynek azok nevében, akik ilyen tanfolyamokat végeztek, 1000 forintot ajánlott fel és adott át. Bartha Gyula szakszervezeti titkár mondott még lelkes hangú pohárköszöntőt. A kitűnő menü elfogyasztása után a megjelentek ifj. Magyar Gyuszi muzsikája mellett az éjféli órákig maradtak együtt.

Munkaerő hitelezés

A munkanélküliség problémájának leküzdése állandóan foglalkoztatja úgy a debreceni hatóságokat, mint az újépítési és közmunkaügyi minisztériumot. Különböző tervek merültek fel a munkanélküliség enyhítésére. Ezek közül igen érdekes és célravezetőnek látszik Lakatos Miklós államtitkár elgondolása. Lakatos államtitkár abból indul ki, hogy az idősége segítségével nem lehet a kérdést megoldani, hanem olyan terv kell, amely állandóbb kereteket biztosítana a dolgozóknak. Az új kezdeményezés célja a munkaerő hitelezése, mely abban áll, hogy egy-egy üzemelőnél az újabb alkalmazott munkások hely bérét a minisztérium fedezné, melyet a vállalat későbbben térítene vissza, a gazdálkodó helyzet megjavulásával.

Az elgondolás megvalósítása érdekében Lakatos államtitkár utasította a munkafelügyelőseket az előmunkálatok megindítására. A debreceni munkafelügyelőség a működési területén lévő

üzemek, vállalatok és gyáraknál kutatja az okokat, hogy miért csökkentették a munkások foglalkoztatását. Ha az üzemek azért nem tudnak több munkást foglalkoztatni, mert fizetésre nincs elég tőkéje, akkor a minisztérium segítséget nyújt. Ez oly formán történik, hogy a szükséges munkaerőt rendelkezésre bocsátja, illetve a munkaerő fizetését biztosítja azaz a kikötés, hogy az így igénybe vett összegeket egy későbbi időpontban törlesztik vissza.

Nem szükséges munkások elhelyezéséről van szó, hanem arról, hogy az üzem, vagy vállalat a teljes üzem megindítása érdekében maga alkalmaz több dolgozót, akiknek fizetését a minisztérium folyósítaná. A cél az, hogy minél több munkahelyet biztosítsanak a ezzel csökkenték az üzemek munkások számát. Ilyen értelemben körlevelet küldtek a debreceni és vidéki vállalatoknak. A válaszok beérkezése után dön-tenek a továbbiakról.

40-60 forintos típus gyapjuszövetek

A kormány tudvalevőleg elhatározta, hogy lehetővé teszi szélés neptömegek olcsó textiláruval való ellátását és ezzel kapcsolatban a pamutszakma után a gyapjúiparban is elrendelte a típuszövetek gyártását. Most megtörtént végleges megállapodás szerint a gyapjúipar az év végéig havonta 100.000 méter kamgarn szövetet és 100.000 méter férfiföltény szövetet állít elő típus kivételben és azt olcsó áron hozza forgalomba. A kamgarn szövet gyártási ára 33 forint, a férfiföltény szöveté

53 forint. A típuszövetek előállításánál jelentős mennyiségű, a Szovjetunió által szállított gyapjút dolgoznak fel. A típuszöveteknél minden végén fel kell tüntetni a „típus” jelezést és a fogyasztói árat. Tekintettel arra, hogy a gyári előadási árakhoz még a kereskedői haszon és az adék is járulnak, a típuszövetek ára 40, illetve 60 forint körül fog mozogni. A szövetek keverési aránya 70-30, azaz 70 százalék gyapjúból és 30 százalék jómjóságból készítenek őket.

Rendelet az iparhatósági biztosokról

Az iparhatósági biztosokat megillető kárpótlás újabb megállapítása tárgyában intézkedik a 20.042/1947. Ip. M. sz. rendelet. A rendelet szerint, ha az iparhatósági biztos teendőik ellátására alkalmas olyan egyént nem lehet találni, aki ezt a tiszteletdíjtanul ellátni hajlandó, az iparhatósági biztosnak egy órát meghaladó elfoglaltságáért térítést kell megállapítani. A térítés összege vidéken eztenként legfeljebb 15 forint. Az így számított térítésnek összege azonban vidéken a 250-nél kisebb taglétszámú ipartestületeknél egy év alatt nem haladhatja meg a 300 forintot, 250 vagy ennél nagyobb, de 1000-nél kisebb taglétszámú ipartestületeknél a 800 forintot, 1000 vagy ennél nagyobb taglétszámú ipartestületeknél a 1200 forintot. Az iparhatósági biztos, az érdekelteket ipartestülettel egyetértésben kár-

helt a felügyelő hatóságoktól a térítési összegnek havi átalányban való folyósítását.

Ipartestületi megbízottak a véleményező bizottságban

A kereskedelem- és szövetkezetügyi miniszter az alábbi leírtakat intézte valamennyi kereskedelmi és iparkamarához: További megfelelő eljárás végzett értesítem címet, hogy minden olyan revíziós kérelem véleményező bizottsági tárgyalására, amely iparos foglalkozású folyómodó kereskedői tevékenységének folytatására irányul, a 6.600/1946. K. Sz. M. számú rendelet 5. paragrafusában, valamint az azt kiegészítő leírataimban felsorolt kereskedői és alkalmazotti érdekképviseletek kiküldöttjein felül vonja be az ipartestület két kiküldöttjét is. Az ipartestületi kiküldöttjeit a véleményező bizottságban tanácskozási jog illeti meg.

A drágaság okai

Itt is, ott is hangzanak el vélemények, itt is, ott is hallhatunk, sőt olvashatunk meggyilatkozásokat a drágasággal kapcsolatban. Nekünk kereskedőknek feltétlenül kell ezzel a kérdéssel foglalkoznunk, mivel mi állunk végső fokán a fogyasztó rétegével szemben. Ezt gyakran ki is szokták használni és alapítalan célzattal a kereskedőt jelölték meg a drágaság okául. Pedig ennek sokkal mélyrehatóbb okai vannak, amelyekkel a közvélemény felvilágosítása céljából feltétlenül foglalkoznunk kell.

A hatalmas szárazság káros kihatással az egész világon jelentkezik szinte eddiggel ismeretlen méretekben. A világ gabonatermesztésében mutatkozó kiesés érezhető hatással a világ minden részében — hazánkat sem kivéve. Mindemellett a mérhetetlen áldozatokkal járt világháború vésszárványai nem mindenütt akarnak számonlenni. Meg kell értenünk, hogy világszerte mutatkozik textillás és hogy mindezt lerongyolódott a népeség. Meg kell értenünk, hogy a termelés nálunk sem áll arányban a fokozott méretekben jelentkező fogyasztási igényekkel. Tudomásul kell vennünk, hogy a nemzeti jövedelem óriási mérvű megcsappanása következtében a nadrágszafát szorosabbná kell vonnunk. Arról sem szabad megfeledkezni, hogy a mult bűnds vezetők által okozott számlát nekünk kell megfizetnünk: jövételt alakjában.

A felemelt fizetések — amelyek sajnos most eleget veszítettek realitásból az élelmezési cikkek hatalmas mérvű drágulása következtében — ugyancsak fokozott vásárlási erőt jelentenek a piacon. Nem kevésbé jelentős tényező, hogy a termés a várakozáson alul maradt. A legfőbb élelmezési cikk, a gabona kiesése a gazdasági életben uralkodó törvények következtében, kifejezetten jut a burgonya és a kukorica árában is. Nem kis mértékben jelentkezik a nem eléggé elférhető módon mutatkozó, tudatosan felnagyított háborús pszichózis is. Az emberek — úgy látszik — még mindig nem tanultak eleget, illetve hamar felejtették.

Nem vitatható, hogy csakis a meglévő készletekből lehet helyesen gazdálkodni, mivel könnyebb a beosztás. Hibák történet a terméshozzájárulás idő előtti megfűlésében, illetve az ebből folyó következtetések leszámítottásában. Több cikket feloldottak idő előtt a költöztetés alól. A téves terméscsúcs következtében viszont a termést reálisan megfűtő piac az árak kialakításánál ezt tekintetbe vette. A gazdasági életnek irratlan törvényeit nem lehet a zöldségtárolás megváltoztatni, ezt az újdonosult és önkinevezett közgazdászainknak végre tudomásul kellene vennük. Kelő és helyesen alkalmazott intézkedéssel még mindig segíteni lehetne, hogyha jól átgondolt, alaposan megszervezett kampánnyal — de nem egykezettel! — a kereskedelem jól és hosszú évek sora óta biztosan bevált közreműködését igénybe vennék. Ott, ahol nincs egyéni kockázat, ott ahol a közgyőgyonal Csáky-számájáért bántak, mindig kisebb a felelősség. A legszigorúbb büntetések kilátásba helyezése, sőt végrehajtása sem tudja a drágaságot letörni, hanem csak a bőséges árúfelhozatal, illetve helyes elosztás.

Mindenképp egyetért abban, hogy az újépítésben hatalmas mértékben előmozdított munkavállalóknak meg kell adni a lehetőséget, hogy a közszükségleti cikkeket a reálbereknek megfelelően kaphassák meg. Csak egyedül ez a képs a bérék közt jelentkező feszültség levezetésére. Arra azonban még gondolni sem szabad, hogy a multból, átkos következményekben jól ismert versenytűtést a bé-

rek és árak közt elindítottuk. Ezt a kérdést szigorúan kell kezelni és a pártpolitikai elgondolásokat a gazdasági érdekeknek feltétlenül alá kell rendelni.

Nem elegendő takarékosságról beszélni, hanem azt már tegnap végre kellett volna hajtani, ennek ugyanis nemcsak gazdasági, hanem lélektani jelentősége is van. Meg kell tehát szüntetni az igazságtalan áruevosztást minden vonalon, hogy a kereskedőtársadalom körbe dolgozó az árú széles körben tudja elhelyezni.

Leitner Jenő

Az alumínium a jövő a kisiparban

A fejlődés rendje: egyes iparágak elorvadnak, mások megerősödnek. Bizonyos esetekben kétségkívül meg lehet állapítani, hogy melyek azok az iparágak, amelyekre a fejlődés további fokozatában igen nagy szerep vár. Ezek közé tartozik a bronzműves ipar és a vele kapcsolatos csillárkészítő, fémműves és galvanizáló, fémestergályos és részműves ipar is.

Ezen iparosok munkájára, nyera anyagára forradalmi újítások előtt áll, ugyanis egyre inkább teret hódít beonul az alumínium felhasználása.

A szakmai ipartestület vezetői elmondják, hogy tudvalevőleg Magyarország a második legdrágább bauxit lelőhely Európában és így az alumínium szállításában igen nagy szerep vár. Ezek közé tartozik a bronzműves ipar és a vele kapcsolatos csillárkészítő, fémműves és galvanizáló, fémestergályos és részműves ipar is. Ezen iparosok munkájára, nyera anyagára forradalmi újítások előtt áll, ugyanis egyre inkább teret hódít beonul az alumínium felhasználása.

A csillárak és kiskereskedelmi alumíniumból való készítése, mely már ma is népszerű, csak első lépés és egy egész sor kisipari cikket kell a jövőben alumíniumból készíteni.

Az iparosok azonban nem kívánának olyan dolgokat alumíniumból készíteni, amelyeknek alumíniumból való készítése célszerűtlen lenne. Így küldöttségük jártak el az ipartestületi miniszteriumban annak érdekében, hogy a fogyasztókat a szakszervezetek el-kezdésénél továbbra is rezet használhassanak.

A kereskedelmi és szövetkezetügyi miniszterium rendelkezéséről ki-felnyúló záróra ellenőrző bizottságok kellett felállítani az egész országban. Az ellenőrzést az illető szakmáknak kell elvégezni. Eppen ezért a Magyar Kereskedelmi Alkalmazottak Szabadszakszervezete debreceni csoportja is a maga körében felállította a záróra ellenőrző bizottságokat. A bizottságoktól az Elsőfokú Iparhatóság a fogadalmat ki is vette és a megbízottak személyétől személy szerint ki is osztotta a megbízottaknak. Így tehát nem áll az fenn, hogy a szakszervezetek nem vesznek részt a záróra ellenőrzésében, éppen ellenkezőleg a szakszervezetünk volt az, hogy ezek a záróra ellenőrző bizottságok megalakuljanak. Szakszervezetünkhöz több panasz érkezett, hogy egyes kereskedők nem tartják be pontosan a zárórát. Mi ezek ellen a hatóságnál megteszük a feljelentést. Az ipari szakszervezeteknek semmi közük nincs is a zárórához, mert az kizárólag a mi ügyünk és annak mi eleget is teszünk.

Hollandi gyártmányú szivarokat hoz forgalomba a Dohányjövődék a közeljövőben. A gyár szivarokat nem nével, hanem számmal jelölte. A szivarok ára 2.50 forintól 4 forintig terjed a kompenzációs alapon megvásárolt szivarok forgalombahozatalán az állam komoly összegekhez jut.

A pártok hírei

A Független Magyar Demokrata Párt közli a párt tagjaitval, valamint az érdeklődőkkel, hogy f. hó 28-án, kedden délután 5 órai kezdettel párt napot tart a Rákóczi u. 13. sz. alatt özv. Magyar Pálné Rákóczi szobájában. Előadók: Sipos Imre ny. lelképész, pártelnök, Pátkai János pártigazgató és Tamás Józsefné elnöki tanácsos.

A gbr. kat. templomban Krisztus Király ünnepén 7 órakor olvasott mise, 8 órakor a tanuló ifjúság miséje, 10 órakor ünnepi énekes mise szentbeszédrel. Háromnegyed 12 órakor csendes mise. Délután fél 5 órakor rózsafüzérájtatosság, szentbeszéd és szent ségimádás. Októberben minden délután fél 5 órakor rózsafüzérájtatosság szenténekmádással.

— A Nemzeti Bizottság politikai megbízhatóságot igazoló köldöttsége folyó hó 27-én d. u. 2 órakor a Városháza I. em. 34. sz. Kistanács-teremében ülést tart. Az érdekeltelek megjelenése feltétlenül szükséges.

— A virágüzletek november hó 2. napjára eső vasárnapon való nyitvatartása. A magyar Kereskedelmi és Szövetkezetiügyi Miniszter úr rendelkezésével engedélyt adott arra, hogy f. hó november hó 2. napjára eső vasárnapon a virágüzletek üzletüket reggel 9 órától délután 5 óráig tartíhassák nyitva.

— Eltűnt egy 16 éves leány, Simon Erzsébet 16 éves varrólány, balmazújvárosi, Békai utca 22. lakos, aki néhány nappal ezelőtt bejött Debrecenbe és azóta nem tudnak róla hozzáfáratni. Utóliára a debreceni kislalómáson látták. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Torviharok 7.40 Ft, meleg szél 9 Ft, munkás zsebkendő 3 Ft. Baloghnál, Megyeházával szemben.

— Kellencsén fűtött helyiségben ékezzhet és szőzhet a Górnál vendéglőben. Hatvan u. 2. Főpostával szemben.

— A 48-as Ifjúsági Bizottság f. hó 27-én, hétfőn délután 5 órakor bizottsági ülést tart a Független Ifjúsági helyiségében (Kisgazda Párt). A tárgy fontosságára és sürgősségére való tekintettel kérjük a tagok feltétlen megjelenését.

— A volt 39-esek áldozatkészséggel rendezték a nagyerdő 39-es emlékművet és azt ünnepélyes keretben közták, az életben levő 39-esek jelenlétében november 2-án megkoszorúzták. Az ünnepélyről közelebbi részleteket a hét folyamán fogunk közölni.

— Megszüntette az eljárást a debreceni népligyező dr. Hüttl Tivadár egyetemi orvosprofesszor ellen. Dr. Hüttl professzor ellen másfél évvel ezelőtt indult eljárás egy sorozatos beszéde miatt, amit 1943-ban tartott. A népligyezőség most megszüntette ügyében az eljárást és ezt az igazságügyi minisztérium is jóváhagyta.

— Kötést vállalok bármilyen anyagból, tökéletes gyors, pontos kiszolgálás. Levelezőlap hívására jelentkezem, Kincseshegy u. 27.

Tilos a zsemle, helyette rozsláng-buci

A Közellátásügyi miniszter rendelkezése értelmében a sütőiparosok vizeszemeit nem készíthetik. Nagybudapest területén, valamint ahol ezt a közellátásügyi miniszter külön megengedte, a sütőiparosok a hatóságok által kiadott rozslángból buci készíthetnek és hozhatják forgalomba. A 7.5 dekás buci 7.3 dekánál kevesebb és 7.7 dekánál több nem lehet. Rozslángbucit csak kenyérgygyre vagy kenyérváltógygyre hozhatják forgalomba és 10 deka kenyér helyett egy rozslángbucit kell kiszolgáltatni. A sütőiparos legfeljebb havi kenyérliszt forgalma 15 százaléknak megfelelő rozslángbucit készíthet. Egy rozslángbucira 6.2 deka rozslángot kell kiutalni. Pótgygyre tilos rozslángbucit kiszolgáltatni.

Tájékoztató a közellátásügyi minisztérium közli, hogy a rozsláng rozsból különleges sziták alkalmazásával elkülöztett olyan lisztfeleség, ami a búzálszínél a 0-ás lisztnél felel meg.

— Wenk János rakamazai máv. forg. list Debrecen és fehér Mária Rakamaz, f. hó 28-án tartják esküvőjüket Rakamazon. Minden külön értesítés helyet.

— Nagy Iréke Ujfehértó és Szabó Kálmán fűszerkereskedő Debrecen jegyesek.

— Zombor Ilonka és Györi Pál jegyesek.

— Eljegyzés. Benkő (Blum) Tibor rendőrnagy alhadnagy eljegyezte özv. Weissenberg Ernőné szül. Grünfeld Lilit.

— Jegyepárok figyelmébe: Valódi tőrör 14 karátos arany karikagyűrűk, ékszerek, órák olcsó árban beszerezhetők Hajdú György ékszerüzletében Piac u. 52. Apolló mozival szemben.

— Fűzöt, gyógyhaskót, meil-tartót, princszafűzöt hozott anyagból is készítek. Pinter Ilona fűzőkészítő Baththyány u. 26.

— A debreceni rögöntőműhírásg hétfőn reggel 8 órakor újuló ünnep. A vádolt Nagy Dezső 44 éves kabai lakos, akit 16 éves fia jelentett fel engedély nélkül fegyvertartás miatt. Nagy lakásán több fegyvert találtak, amit még a nyáron be skart szolgáltatni, de akkor egy verekedés során megsérült, az ágyat nyomta és nem tett eleget a beszoállítás kötelezettségnek.

— Schaff tánciskolájában (Sas utca 2.) november 4-én új tanfolyamok kezdődnek. Gazdálkodóknak 4-6 óráig, iparos, kereskedő és diákoknak 7-9 óráig.

— POLOSKAIRTÁST diággézel vagy tökéletesen szagtalan kontaktlírjással: Boozkó vegyészmenők, Rákóczi 25.

— Kiskereskedők! Vasárnap nagygyűlés a Csokonai Színházban 11 órakor! A nagy érdeklődésre és a pontos kezdésre való tekintettel kérjük a helyek elfoglalását 11-re.

— Befűrés miatt feljelentette a debreceni rendőrség Schachinger Gyula budapesti lakos Ménéz Zsuzsánna debreceni, Kigyó utca 24. lakost aki Ond vezér utca 80. szám alatti lakását feltörte és 2000 forint értékű ruhaneműt loptott.

— Leesett a vonatról a püspök-ladányi állomás közelében Gyarmathi Károly Gyöngyvirág utcai lakos. Lába a kerekek alá került és összeroncsolt lábfeje, súlyos sérüléssel szállították a sebészeti klinikára.

— Értesítjük gázfogyasztó közönségünket, hogy a mai naptól a gázszolgáltatás az alábbi beosztás szerint történik: reggel 6-8 óráig, délelőtt fél 12-3 óráig és este 19-21 óráig. Elektromos és Gázművek.

A búzakötvények kiadása

A városi Tanács értesíti a város gazdálkodó és állattartó lakosságát, hogy a jóvátétel és a vörös hadsereg ellátása céljából ezideig terhére kivettelt és beszoállításított termények, termékek árának megfelelő értékű búzakötvény kiadására vonatkozó igényét a vonatkozó yok becsatolásával f. évi november hó 15-ig a város Jóvátételi ügyosztályánál Városháza ílelemet 8. sz. alatt hétköznaponta d. e 8-12 óra között bejelenítheti.

Azt a gazdálkodót és állattartót, aki kötvényt igényt a fenti határideig nem jeleníti be, a 3900/1947 P. M. sz. rendelet alapján olyanoknak kell tekinteni, mint aki az öt megjelölt vételár köveletéről lemond.

Közérdekű levei

A petróleum kizsákkal kapcsolatos híreimény jelent meg, amiből nem látszik ki, hogy a városban a 6 jó gázot készítő iskolák vizsgálatára petróleumhoz jutnak. Nem közölök az arra, hogy a gazdálkodók, fuvarosok stb. különben ha onellárk ne jusának petróleumhoz, ha abban az utasban vizsgányvevőket van, ahol laknak, de az iskolában nincs vagy talán az épület szűkítés" mit nem is érdekes bevezetni.

Gondolom kellene arról is érdekes újab vizsgányvevők bevezetésével történne a Világúti Vállalatot mikor az eddigi igazgatót em utóla helyén eddigi akadémikusot választják — vizsgányvevők — motorháztetőben.

Szűkeges feladattal gondolkodni a tanári iskola vizsgányvevők bevezetésével megújuló petróleumot megjutásos a hatóság ha ne legyenek kénytelenek fve felelő bevezetni a gázszállítás szűkeletet. Ezeket szűkít, akik furfangos hozzájárultak petróleumhoz.

— Úgyvendi hír. Dr. Varga Imre ügyvéd irodáját Debrecenben Széchenyi u. 3. szám alatt megnyitotta.

KALAP FRANK Arany Bika

— Feltrótk Gőz András gazdálkodó Kishegyesi út 24. lakos állítólag és értékes lözszermekait, zsákokat, 8 drb. baromfit loptak.

— Takarítsák a járdát. A rendőrség felhívja a háztulajdonosok figyelmét, hogy sorozatos rászaklalkal ellenőrzést az utcájardák tisztaságát. Mindenki takarítsassa el a saját háza előtti járdát.

— A Farsztábarok Szövetsége alakuló gyűlése ma délelőtt 11 órakor lesz. A gyűlést nem a Déri Múzeum előadótermében, hanem a városi háza kigyűlési termében tartják.

— Helyreigazítás. Félrevezetés folytán tévesen jelent meg lapunkban olyan értelemlű hír, hogy Kardos Istvánné szül. Boga Juliánát és testvérét Boga Borbálát mezel lopásért ítélték volna el. Az igazság az, hogy csupán mezőrendőri kihágást követett el akaratlanul a két nővér, akik egyébként a feljelentők ellen rágalmozási pert indítottak. Az 50 forintos büntetést is felfüggesztette a bírő.

— Feloslatott egyesületek. A helyigymiszter feloslatja a Debreceni Nyilastelepi Népkör, debreceni Hargitaváralja jelképes székely község, Igazságügyi Segédhivatali Tiszviselők Országos Egyesülete és Otthoz debreceni helyi csoportja, a Püspök-ladányi IV. Függetlenségi Olvasókör, Hajdunánádi Függetlenségi Olvasókör egyesületeket.

— Kettős vajár. A közellátási miniszter új tej és termékeire vonatkozó árendeletet adott ki. Az új termelő és fogyasztói ár a tejnél és a tejtermékek egyrészt nem változik. A rendelt részletesen közli az eddigi árakat, eltérés csupán a vajnál, a kettős árendszet bevezetésénél és a viszonteladói haszonkulcsnál mutatkozik. Az ellátói jegy alapján kiosztásra kerülő vaj ára változatlan a zabhadforgalmú vaj kimérve 2.80, csomagolva 2.90 forint.

Vidéki szociális intézmény gyogyászati és orvosi nyomórok csemekeket vállal teljes ellátást. Erdőkádai „Orvosi főiskola" jellegű jukidőh. szűzjű.

Tekintse meg

a Tiszántúli Textilház női és férfi szövet újdonságait. Vöröshadsereg-útja 22.

Vakmerő rablótámadás

Pénteken éjjel fél 11 óra tájban vakmerő utonállás történt a gödöllői halálkanyarban. Két fiatalember riasztó lövésekkel megállította a két benzint szállító teherautót. Mikor azonban a gépkocsivezetők szembeszálltak velük, a támadók elmenekültek és a közelben haladó egyik HÉV szelvényre ugrottak fel. A helyszínrre hívott R. csoport átkutatta a szelvényt, azonban a két támadót nem sikerült elfogni. Kézrekerítésükre a nyomozás folyik.

„Robinson"-t találtak egy csendesóceáni szigeten

1941-ben elsüllyesztettek egy francia hadihajót, amelynek legényeje is elpusztult. Most a Csendes óceán egy elhagyott kis szigeten egy francia tengerészeti járőr redbukkant egy Jean Legros nevű matrózra, aki az elsüllyesztett hadihajóról megmenekült és Robinson módjára hatodik éve él teljesen egyedül a szigeten. Házat épített magának, földet művelt és igazi Robinson módjára, különösebb gondok nélkül él. Amikor megkérdezték tőle, hogy nem unta-e magát hat évvel kereszttől, kijelentette, hogy szarancsere a szigetre sodort hajóroncsok között talált néhány képes folyóiratot, azokat olvasgatta és valamennyit megtanulta könyv nélkül. Egyébként, amikor beszámoltak neki az európai helyzetéről, nem mutatott valami különösebb érdeklődést, hogy visszatérhet hazájába. Azt kérte a hatóságoktól, biztosítsák neki azt a jogot, hogy esetleg visszatérhessen a szigetre és folytathassa robinsoni életét, illetve nem egészen robinsoni életet, mert — mint bizalmasan elárulta — előbb szeretne megmondani és szszonyonnyal visszameenni az ő kis birodalmába.

— Jó állást akar? Tanuljon géprást gyorsírást dr. Naményiné gyorsíróiskolájában Piac 58. Lincolum-házban.

Szövet

és hozzávalók. Kalap, fehérnemű KISS úridivat Alföldi p. ota.

— Aranyvásárlásnál keresse fel Hajdú György ékszerüzletét Piac u. 52. sz. Apolló mozival szemben.

— Új telefonszámom jegyezze fel: 797. Mayer úr szobá, Kossuth utca 29.

— Hölgyeim! Minden igényt szelld árakon elégít ki az újonnan is meglyított „Tüdi-nőidivat-salon" ismert „angol-francia" precíz szabátszata Behlen 70.

— A luxusügretiták új árai. A pénzügyminiszter október 26-tól kezdve a luxusügretiták árát felemelte. Az új árak (zárójelben a régi árak): Luxus (40) 60 fillér, Opera (32) 40 fillér, az amerikai Chesterfield szivarka (50) 30 fillér.

Vaskoszorú

olcsó áron a készítőnél. Sarkady, Széchenyi-u. 2.

Ciok termelők figyelem! Ciok szakállt veszek! Cs. beosztás vagy vélekedésben kapható!

Figula Béla

seprítűzem Vár-utca 2 szám.

— Az állományoknál a népligyezőség kiemelkedő szerepe vette Ugras szobor volt. Csendesóceáni sziget, Szabolcs-Erdély vizszoállítására utazt. Akosfalván internálótábor-parancsnok volt. Endre László megbízásából a nagyváradi gettó 6 szervezte meg.

GYÁSZROVAT

Gyászír. Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, gyermek, testvér, sógor és vő bural Nagy Lajos acélkereskedő október 17-én Budapestben hosszas betegség után 39 éves korában elhunyt. Gyászolják: felesége özvegy Nagy Lajosné és gyermeke Lilla, édesanyja özv. Nagy Andrásné, testvérei: Endre feleségével, Zoltán feleségével, József feleségével, Sándor feleségével és gyermekével, Rózsi fogságban lévő férjével és gyermekével, anyósza özv. Pörköly Lajosné, sógora özv. László családjal és a kiterjedt rokonság és ismerősök. Kedves halottunk lelküdvéért 26-án, vasárnap délután 3 órakor imádkozunk a Széchenyi u. 80. sz. imaházban.

Hj. Zöld Kálmán v. honv. tizedes hadifogoly 28 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz a Köztemető II. B. ravatalozó terméből. Gyászolják: bátyosa felesége Kisléányával, szülei, testvérei, sógorai és kiterjedt rokonsága. Lakás: Pázsit u. 9. Dankó temetkezés.

Közönségnyelváltatás. Mindazon rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek valamint az Adóhivatal, Városi Számvevőszék tisztikarának, Városi Dalárda tagjainak, kik szeretett férjem, édesapánk Arny József nyug. városi tisztviselő elhunytával nagy bánatunkban részvétel voltak, temetésén megjelentek, ravatalára köszörűt, virágot helyeztek, ezúton mondunk köszönetet. Bánatos özvegye családjával.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

Szathmáry Gábor

édesapánk, 37 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn 3 órakor lesz a II. A. ravatalozóterméből. Gyászolják: bátyosa felesége, gyermeke, szülei, testvérei, apósa, anyósza, nagynénje, unokatestvérei, sógorai, sógornői, a kiterjedt rokonság, valamint Kartársai, jószomszédai és jóbarátai. Minden külön értesítés (gyászlap) helyett. Lakás: Kishegyesi út 36. Gebauer temetkezési vállalat.

özv. Dalmán Ferencné

szül. Matyók Mária nének Vámospercsen eltemetett földi részét exhumáltatjuk és Debrecenbe szállítatjuk. Temetése csütörtökön 2 órakor lesz a sírnál (Köztemető VIII. tábla K. s.) tartandó beszentelés után szeretett férje hamvai mellé. Dalmán család. Gebauer cég rendezli.

Mélyes fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett jó férj, nagybácsi, sógor és áldott emlékü rokon

Mezei Gábor

kömvességéd életének 70-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése hétfőn 4 órakor lesz a díszravatalozó terméből református szertartással. Gyászolják: szeretett felesége 52 évi boldog házasság után, unokahugai, unokabácsai, keresztgyermekai, sógorsága, jóismerősei és jóbarátai. (Mindenkülön értesítés (gyászlap) helyett. Lakás: Csokonai u. 12. Gebauer temetk. vállalat.

LANGER és KATZ

vaskereskedő, Hatvan-utca 62. szám. „RÉSZLET” Mezőgazdasági, háztartási és ipari vasárak.

Uj és ócskavas Mezőgazdasági, háztartási és ipari vasárak. Telefon: 412.

Vidéki szociális intézmény

gyogyászati és orvosi nyomórok csemekeket vállal teljes ellátást. Erdőkádai „Orvosi főiskola" jellegű jukidőh. szűzjű.

